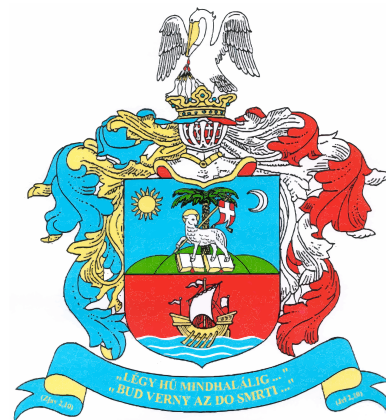

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

XCI. évfolyam

7-8. szám

2020. július–augusztus

Ára 0,50 €

VILÁGOSSÁG CSAK JÉZUSBAN

Ti vagytok a világ világossága. Ti vagytok a föld sója. Az Isten országa közöttetek van. Ezeket a mondatokat Jézus Krisztus mondja a tanítványainak. Tulajdonképpen az életük minőségét, lényegét határozza meg ezekkel. Feladatot adott nekik. Másnak kell lenniük, mint az őket körülvevő világ, ugyanakkor azt a környezetet, melyben élnek, meg kell változtatniuk. Mindez azt a célt szolgálja, hogy az Isten országa növekedjen a világban. A tanítványoknak egy ellenséges világban kellett a szolgálatukat elvégezni. Ebben pedig mi, ma élő tanítványai, akik ugyanazt a parancsot, feladatot kaptuk Krisztustól, sem különbözünk tőlük.

Az egyház mindig is komoly ellenszélben végezte a munkáját. A világ néha erővel, néha a hatalom kísértésével próbálta tönkretenni. Volt ugyanis, amikor halálra keresték, üldözték a keresztyéneket. Ugyanakkor létezett olyan korszaka is az egyháznak, amikor hatalmat kapott, világi hatalmat, és ez okozta majdnem a vesztét. Mindkét időszakban éltek olyanok, akik tudtak világosságot hozni, akik tudták az Isten országát munkálni. Akik szembe tudtak szállni a gonosszaggal. Akik a világ világossága és a föld sója tudtak lenni.

Ma, legalábbis számomra úgy tűnik, egy vegyes támadás ér bennünket. Jelen van a csendes vagy inkább alattomos ellenség, aki megkérdőjelezi az alapvető emberi értékeket, mint a család, a hit, a nemzet. De egyre nagyobb teret nyer az erőszakos formája is a keresztyénüldözésnek. Napi rendszerességgel fosztanak ki, rombolnak le keresztyén templomokat szerte a világban. Megtámadnak és elpusztítanak teljes közösségeket. A keresztyénellenes megnyilvánulások már nem csak az ázsiai vagy afrikai keresztyéneket sújtják. Európában és Észak-Amerikában is jelen vannak. Elég csak bekapcsolni a televíziót, felkeresni bizonyos

internetes felületeket, és elénk tárul az Isten és keresztyénellenes vélemények, cselekmények teljes sora.

Ebben a bonyolult, de az egyház számára egyáltalán nem szokatlan helyzetben nekünk kell a világ világosságává, a föld sójává lennünk. Ez pedig egyáltalán nem egyszerű feladat. Sok erőre, elszántságra, hitre van szükség. Kicsit olyanok vagyunk, mint Jézus tanítványai, akiket amikor Jézus belekényszerít a hajóba, és útnak indítja őket a túlsó partra, igyekeznek átjutni, de

nagyon nagy az ellenszél. A történet folytatása az egyetlen reménységre mutat rá, melybe mi is bekapaszkodhatunk. Ugyanis Jézus odamegy hozzájuk a vízen járva. Emberileg lehetetlen módon leküzdve az ember által leküzdhetetlen akadályt. Egy ember számára, megfelelő eszközök nélkül, legyőzhetetlen akadályt jelent a háborgó, szélből felkorbácsolt víztömeg. De Jézus számára ez nem jelent akadályt, főleg akkor, amikor a tanítványai vannak bajban. Mindezzel azt akarom mondani, hogyha úgy

érezzük, hogy nem tudunk eleget tenni Jézus parancsának, az ő segítségére készen áll! Ahogy a tanítványokhoz sétál a vízen járva, úgy jön el hozzánk is minden emberi gonosszágot, irányunkban megmutatott emberi gyűlöletet legyőzve.

Ha pedig már ott van, akkor hoz is magával valamit. Amikor a történet végén belép a hajóba – már Péterrel együtt –, elcsendesedik a szél. Békességet, reményt, hitet hoz a tanítványok szívébe is. Ezt a nyugalmat kaphatjuk meg tőle mi is. Ha pedig az ember békességre lel, tud világítani. Be tudja teljesíteni elhívását. A tanítványok át tudnak menni a tó másik oldalára, mi bizonyosságot tudunk tenni Krisztusról az emberek előtt, és mindezt Jézus teszi számunkra lehetővé. Kérjük hát az ő segítségét, hogy a világ világossága, a föld sója tudjunk lenni!

Kraus Viktor

ADJ SZÍVESEN, AZ ÚR MEGÁLDJA MUNKÁDAT!

A királyhalmeci ruhabolt diakóniai jelentősége

A Diakóniai Központ egy szociális boltot, egy csomópontot nyit Királyhalmecen. Egy jó értelemben vett kirakata vagy zászlója lehet ez egyházunknak, egyházmegyénknek – persze csak akkor, ha jól csináljuk és rendeltetésszerűen tud működni. Ide betérnek majd azok, akik a gyülekezetekhez szorosabban tartoznak, és hozzák esetleg felajánlásukat is. Jön azonban majd a másik oldal, jönnek azok, akiknek semmi kapcsolatuk nincs az egyházzal, Istennel, de a szükség mégis ide hozza őket. Nagy valószínűség szerint nem találkozik a felajánló az elfogadóval, de a tárgyakon keresztül mégis lesz egy kapcsolódási pont.

Nyilvánvalóan jobb az, ha személyes átadás történik, ha a családon belül adjuk tovább a kinőtt ruhát, gyülekezeten belül támogatja az egyik testvér a másikat. Előfordul azonban, hogy ez nem tud működni, mert nincs a látókörünkben olyan, akin a felajánlott tárgy segíthet, esetleg a személyességet találja valaki kényelmetlennek, kellemetlennek. Sokszor ez utóbbi ok miatt a segítség is elmarad, pedig a diakóniai szolgálat egyik sarokpontja éppen a szegények, rászorulókat támogatása.

Sajnos a mi szívünkben is ott a világi gondolatmenetből fakadó magyarázat: az nem is szegény, saját maga tehet róla, nem is érdemli meg a segítséget... És bizony olyan is előfordul – főleg idősödő gyülekezeteinkben –, hogy olyanok adományoznak, akik maguk is segítségre szorulnának, és olyanokon segítenek, akik talán a felajánlónál is „jobban állnak”. Mindezek a helyzetek, érzések, gondolatok valóságok és jogosak is lehetnek. De ha túl tudunk lépni ezeken, akkor meghallhatjuk az ige szavát: „Adj neki szívesen, ne essék rosszul, hogy adsz” (5Móz 15,10a).

Ez a szociális csomópont éppen azokra kíván építeni, akik szívesen tudnak adni, veszik a fáradságot és kimossák, rendbe teszik a felajánlott ruhaneműt, készítik, behozzák, és lemondanak róla azzal a tudattal, hogy másokhoz, rászorulókhöz, de számukra talán ismeretlenekhez kerül. És akkor sem esik rosszul számukra, hogy adtak, ha éppen olyanhoz kerül, akire nagy átlagban azt mondják, nem érdemli meg, nem becsüli meg.

Az igevers folytatódik, és olyan csodálatos az, hogy e szerint nem csak az adományt elfogadó gazdagodik: „mert éppen azért fogja megáldani Istened, az Úr minden munkádat és minden vállalkozásodat” (5Móz 15,10b).

Eredetileg az elengedés éve kapcsán mondja ezeket az Úr, amikor a hetedik esztendőben el kellett engedni az adósságot, de ehhez a rendelkezéshez kapcsolódik a szegények felé történő odafordulásra buzdítás. Ebben ott az ígéret, hogy a kölcsönadó, ez esetben a felajánló anyagilag talán szegényebb lesz, de az áldás révén mégis gazdagszik. Ez az új intézmény lehetőség arra, hogy ide a szegények ruháért, a jobb módúak pedig „áldásbianszóért” jöjjenek, vagy „áldásszámlájukat” gyarapítsák.

Elesett és szegény van bőven. Bízunk abban, hogy sokan lesznek azok is, akik gyülekezeteinkben, egyházunkban vagy éppen külföldi testvéregyházban meghallják az isteni parancsot, és tudnak bőkezűek lenni, tudnak szívesen felajánlani, segítséget nyújtani, és bőven nyerhetjük majd ennek áldásait az Úrtól.

A ruhabolt megnyitására szóló tudósítás lapunk 19. oldalán olvasható.

Molnár István

Lisa Rummels

NYÁR

Az ajándékba kapott idő

A nyárhoz hozzá tartozik a másféle időbeosztás, mint az iskolaév alatt. Bár most a másféle időbeosztás az iskolaév alatt is szokatlan volt, hiszen az otthontanulás és otthonmaradás teljesen felborította az addigi megszokott rendszerünket: korai ébredés, beutazás, hazautazás, esti otthonlét és alvás. Ez a megszokott körforgás megváltozott, és az otthon töltött időt kellett másként kitölteni, megtölteni. Remélhetőleg ez sikerült, és sikeresnek tudhatjuk magunk után az eltelt második félévet.

Sokan úgy gondolják, hogy a szünidővel nem változott semmi, hiszen eddig is otthon voltak a gyerekek. Azt gondolom, hogy mégis változott: már nincs hajtás, nincs időpontok lesése, a leadandó munkák elkészítése, és lehet csak úgy otthon lenni. És semmit tenni. Semmit tenni is jó néha, jó kikapcsolni, elvonatkoztatni. Élvezni a nyári estéket, a madárcsicsergést, a méhek döngicsélését.

Amikor visszatekintünk, lássuk meg azt, hogy az Úr gondoskodott, elkészítette és kitöltötte az elmúlt időt. Ezért, amikor előre tekintünk, az előttünk álló időt, nyári szünidőt is tekintsük egy ajándékba kapott időnek, amikor az Úr szintén gondoskodni fog. Gondoskodik arról, hogy a gyermekek felhőtlenül élvezzék a szabadidőben való mozgást, fáramászást, úszást, fürdést, a természet szépségeit, a sütögetést a családdal, barátokkal. Gondoskodik arról, hogy a nagyszülők szeretettel tudják megteremteni azt a légkört, amire a gyermek mindig úgy fog visszaemlékezni: azok a nyarak a nagyszülőknél, mennyire élveztük! Az Úr gondoskodik arról, hogy azok a kötelek, amik év közben lazulni látszanak, újra megerősödjenek: testvérek között, unokatestvérek között, nagyszülőkkel, szülőkkel, rég nem látott barátokkal.

Ajándékba kapjuk a nyár csodáit, örülünk és fogadjuk az Úr gondoskodását, amit ebben az időben is kifejez felénk kegyelméből. „Van reád gondja az Úrnak, ne félj, védelmez nappal, és ha jó az éj...”

Csonthó Aranka

TEPLOMBA ZÁRT KÖZÉPKOR

A csécsi református templom falképei

A csécsi református templom falképeit 1893-ban az a Huszka József (1854–1934) fedezte és tárta fel, majd restaurálta, aki Kiskunfélegyházán született, Sepsiszentgyörgyön, Désen, Zentán, a budapesti piarista gimnáziumban, majd a műegyetem rajztanszékén tanárként dolgozott. A korabeli „restaurálási” gyakorlatot követve a feltárt képek hiányzó részeit kiegészítette, illetve több helyen át is festette. Kevesebben tudják, hogy Huszka a szentély freskóin kívül a templom hajójában is, a hosszház keleti falának déli oldalán és déli falának keleti végén is talált képeket, ezeket azonban csak akvarell festményein dokumentálta, így ezeket nem sikerült megmenteni. A másolatokat a MOB (Műemlékek Országos Bizottsága) anyagában az MTA őrzi. Huszka után a freskókat többször restaurálták: az 1930-as években Peter Július Kern, majd az 1990-es években Székely László és Viktor Ševčík. A restaurátori kutatások eredményeinek köszönhetően most is látható, hogy a bemutatott freskóréteg alatt van még egy korábbi vakolt-meszelt felület, melyen megmaradtak a templom felszentelése alkalmából készült festett kereszték. Ahogy a legtöbb középkori templomban, úgy Csécsen is, a templomot először csak megépítették és kimeszelték, majd csak egy bizonyos idő után festették ki. A szentély freskói főként a meglehetősen épségben és teljességben megmaradt ikonográfia-programjuk miatt jelentősek. A képek a mennyezeten található mandorlába foglalt trónoló Krisztus, valamint az evangélisták szimbólumaival kezdődnek, alatta pedig két sávban Mária és Jézus életének képei láthatók. A sorozattól eltér a szentély keleti falának déli oldalán található, hangsúlyos helyre, a hívek szemé elé festett keresztre feszítési jelenet mellett mintegy mementó-

Krcho János

ként álló Szent Mihály arkangyal lelkeket megméro képe.

A képek közül a leghangsúlyosabb az északi oldal alsó sávján látható utolsó vacsora, illetve a vele szemben lévő bevonulás Jeruzsálembé, amely Krisztus diadalmeneteként is értelmezhető. Ezekon kívül a diadalív boltheveder csúcsán Agnus Dei (Isten báránya) alatt medálokban prófétabusztók találhatóak, a két oldalon látható koronás alakokat pedig a kutatók korábban Szent Istvánnal és Szent Lászlóval azonosították, azt gondolva, hogy a kezükben lévő tárgyak kardok. Újabbán afelé hajlanak a szakemberek, hogy az alakok kezében pálmalevelek vannak, és ezért inkább valamilyen női szenteket ábrázolnak. A diadalív déli belső oldalán levő alak, árpádsávós pajzsos és dicsfényvel ábrázolva viszont egyértelműen Szent Imrere utal. A szentély keleti falának felső csúcsív alatti részén Veronika kendője található. A hajó keleti falának déli oldalán előkerült, de megrongálódott képén, három szent alakot ábrázolt Huszka József akvarellje, egyes kutatók szerint ez Szent István vértanú megkövezését ábrázolta, de sajnos ez sem maradt meg.

A jellegzetes kékes rózsaszín színvilág alapján a szakértők úgy gondolják, hogy a képeket a kornak megfelelően illuminált (illusztrált) kódexek előképei alapján fes-

tették a XIV. század első felében. A freskóknak vannak konzervatívabb, archaikusabb részei, például a mennyezeten található Maiestas Domini és az evangélisták szimbólumai, de egyes képeken megfigyelhetőek az itáliai trecento festészetére utaló vonások is, melyek végső soron Giotto és körének festészetére – és bátran mondhatjuk –, annak forradalmi újítására vezethető vissza. Ilyenek pl. a jellegzetes narrativitás és az egyes jelenetek realiztikusabban ábrázolt részei, melyek már arra utalnak, hogy a festők nem csak előképeket másoltak, de már saját megfigyeléseik alapján is festettek. A narrativitás leginkább a keresztre feszítés jelenetének sirató, erőteljesen gesztikuláló alakjain, de máshol is megfigyelhető, és a gömőri freskókon több helyen is megtalálható. A festő saját megfigyelésére és az ábrázolt jelenet önálló megtervezésére leginkább az a Pilátust ábrázoló alak utal, amely a szentély északi falán a Krisztus Pilátus előtt kompozíció része, majd ugyanaz a Pilátus a szentélysarok keleti oldalára átnyúlva már a kezét mossa.

A csécsi református templomot, talán freskóinak korai felfedezése miatt, nagy becsben lévő, fontos emlékek tartják, függetlenül attól, hogy a történelem során hol húzódott a politikai határ, vagy milyen társadalmi rendszer uralkodott. Ma is ismert emlék, de inkább csak magyar látogatók és a beavatott szakemberek keresik, szeretik és csodálják.

Krcho János

Csécsnek több mint 2000 lakosa van, a református gyülekezet viszont kis lélekszámú, de összetartó közösség (136 fő). A község előnyös földrajzi fekvésének köszönhetően a gyülekezeti tagok száma nem csökken és minden korosztály képviselteti magát. Az istentiszteleteket átlagosan 25–30 fő látogatja, rendszeresen van iskolai hitoktatás és káté, az elmúlt években pedig házasságkötések és keresztelek is voltak. Örömeinkért, lehetőségeinkért mindenkor Istennek adunk hálát. A nehézségekben pedig tőle kérjük az állhatatosságot, erőt és kitartást.

Fritz Beke Éva

„HALÁLOS ABRAKADABRA”, AVAGY: HARCBA AZ OKKULTIZMUSSEL (4 • 5)

A háttér működése és a megoldás

Az okkultizmus térfelére tartozó jelenségek vizsgálata közben a még gyanútlan szemlélődőknek is könnyedén feltűnhet(ne), hogy a jóslás, szellemidézés, varázslás, akár a fekete vagy a fehér mágia, az ártatlannak tűnő praktikák tömkelege mind egy szellemi forrásból táplálkozik – ezért is viselik el egymást. Milyen érdekes, hogy egy reikimester, egy boszorkányklubot látogató vagy egy varázslást űző személy tanítása, mondanivalója jól megfér egymás mellett, ugyanakkor mindegyik képviselője ideges és feszült lesz Jézus neve hallatán. Rosszabb esetben olyan lelki sötétségbe jutnak, hogy felületesen még Jézus egyes tanításait is megpróbálják ebbe a kavalkádba beleygúrni.

Lelkigondozói beszélgetésekből is tudom, hogy mindazokat, akik okkult dolgokkal foglalkoztak, gyakran furcsa jelenségek kísértik. Éjszaka valóságos képek gyötrik őket, és nem képesek felébredni, szellemeket látnak, ajtó-, ablakcsapkodásokat érzékelnek, kopogtatásokat hallanak. Itt-ott megmozdul egy kép a falon, vagy leesik egy könyv a polcra anélkül, hogy bárki is hozzáérne. Ezek az emberek félelemkeltő zajokról és furcsa jelenségekről számolnak be. Nem egy személyt lelkigondoztam, aki hónapokon keresztül azt érezte álmában, hogy maga a sátán gyötri őt, és húzza a pokol felé, de akármennyire is szeretett volna, nem tudott felébredni. Halálfélelem, alvászavar, hallucináció jelentkezik. Olykor különféle betegségek, pánikrohamok, depressziós tünetek kezdenek kialakulni, és az illető nem érti, hogy mindez miért történik. Hiába a gyógyszeres kezelések, mert a démonok nem a gyógyszerek hatására hagyják el a gazdatestet, hanem az Úr Jézus megjelenésére. A félelem, a gyűlölet az ördög alapérzése. Éppen ezért legyen előttünk, hogy: negatív szellemvilágból jót akarni lehet, de jót elérni sohasem.

A New Age (új kor) által ránk zúdított spirituális dömping egy „vallásturmix”, egy álvallási, áltudományos mozgalom, amely mindenből kiragad valamit, és ezeket igyekszik egymással ötvözni. Egy globális vallást kíván létrehozni, melynek a lényege az, hogy mindenki higgyen valamiben vagy sok minden keverékében. Gyártson önmaga számára egy saját,

„különbejáratú” vallást. Egyszerűen fogalmazva: a New Age mindent összemoss. Mivel az ide tartozó dolgokat az idő miatt lehetetlen elemezni, csak röviden, név szerint megemlítek néhány divatos tanítást, majd példaként egy, az óvodás kortól az egyetemi időszakon, a felnőttkorig végigvonuló újpogány borzalmon háttérét szeretném megvilágítani.

A dianetika, a jóga nem csupán ártatlan mozgás- és ülőgyakorlatok összessége – középpontjában egy agykontrollhoz hasonló meditációs technika van. Hirdeti, hogy egy keleti, önmegváltó módszer segítségével az ember kiszabadul a folytonos újjászületések körforgásából, és megvilágosodva egyesül a „világlélekkel”. A karma, mágia, reinkarnáció, sámánizmus, reiki, antropozófia, a legkülönfélébb autogén tréningek és alternatív gyógymódok, bioenergetikai módszerek, homeopátia, feng shui – mind ebbe a kategóriába tartozik.

A New Age mozgalom, amely az USA-ban keletkezett az 1960-as években, azt tanítja, hogy egy keleti filozófia szerint 2140 évenként egy-egy új világkorszak következik. Az 1970-es évek előtti időszak a halak, vagyis a keresztyénség jegyében telt, amelyet most felvált a vízöntő korszaka, így az ember fokozatosan maga mögött hagyja a szellemi és lelki kiskorúságának idejét, tanul a hibáiból, így nincs többé szüksége a keresztyénség olyan gyermek tanítására, miszerint pl. az ember eredendően bűnös. Sőt, hamarosan eljön majd minden vallás közös messiása. Tanítja, hogy mivel minden dolog mélyén ott szunnyad a jó, a rossz jelenléte csupán a nevelési hibák következménye. Ezt kiküszöbölve és elhagyva azonban győz majd a jó, és az ember felnő a világhoz, amelyet megértésben és harmóniában tart majd össze. A New Age tehát azzal ámitja a híveit, hogy végső soron minden rendben lesz a világban, és minden vallásos út és gyakorlat végül is Istenhez vezet. Bár törekvésük sokszor nagyon csábítóan és jó reményűnek tűnik, a Szentírás alapján teljesen egyértelmű, hogy: hamis, sőt ördögi úton járnak!

Isten igéje egyértelműen a tudunkra adja, hogy mindazok, akik csüggedéseik és nyomorúságaik terhével nem az élő

Istennél és az ő szavában keresnek menedéket, hanem ezekhez a tévtanításokhoz fordulnak, azok nemcsak egyszerűen rossz útra tévednek, hanem magával a hazugság atyjával, a sátánnal kerülnek bizalmas kapcsolatba. Többször tapasztalom – erre nagyon jó példa a Facebook, ahol emberek érzelmi töltetükből, hangulatukból kifolyólag sok mindent megosztanak magukról –, hogy megkeresztelt, konfirmált, templomba járó emberek is elfordulnak Istentől, és adják át magukat ezeknek a sötét erőknek. Horoszkópok, angyalkártyák, babonás idézetek segítségével próbálják egymást vigasztalni, halott tárgyak és amulettek viselésével vagy csak egy-egy ilyen kép megosztásával próbálnak boldogsághoz jutni, vagy ártatlannak és jópofának tűnő, újpogány ünnepet ünnepelnek, mint pl. a Halloween, mely sátánista körökben a félelem és a halál „ünnepe”.

Egy amerikai okkultizmust kutató szaktekinetly (Jack Roper) szerint a Halloween az év olyan napja, amelyen a legtöbb sátánista és okkult szertartást végzik. A díszítővel semmi baja nincs a keresztyénségnek. Viszont annak is van üzenete, jelentése, ha egy fordított keresztet vagy halálfejet ábrázoló ruhában jelenik meg valaki, ha tudatosítja, ha nem; ugyanúgy a Halloween kellékei (ijesztőre faragott, kivilágított díszítők, horrorfilmre emlékeztető, véresre és halálsápadtra kifestett fiatalok stb.) is közvetítenek valamit, ha a buli és hangulat miatt csinálják, ha nem. Valójában milyen társasági összejövetel az, és milyen kultuszt jelenítenek meg mindazok, akik egy iskola diákjaiként, tanáraiként vagy szülőként horrorfilmek jelmezeit öltik fel, véresre festik gyermekeiket, majd arra kéri a falu vezetőségét, hogy kapcsolja ki a közvilágítást, hogy házról-házra vonulva kiáltozó, huhogó hangokat hallatva ijesztgethessenek?! Persze ismerem az ellenérveket: „Bennünket egyáltalán nem érdekel, és nem is vagyunk kíváncsiak a Halloween gyökereire, ezért bennünket ez nem érint. Ez csak egy jó buli, ártatlan szórakozás.”

Amennyiben csak tökfáragásról lenne szó, akkor is megkérdezném, hogy miért az a normális, hogy éppen vicsorgó, ijesztő tökféjeket faragnak sokan szép és

mosolygós helyett? Miért a borzongás és a félelem kiabrázolója a normális, a szép és a jó helyett? Van, aki arra biztatja a gyermekét otthon – miközben a szépre, jóra neveli, és biztonságos, békés, nyugodt légkört szeretne teremteni számára –, hogy: „Ismerkedj meg fiam a horrorfilmekkel, rajzolj véres vámpírokat, szellemeket, vi-csorgó alakokat!”

Lehet, hogy erre már egyáltalán fel sem figyelünk, de annak, hogy mit viselünk, mibe öltözünk, jelentősége van. Nyugodtan tartson bárki különcknek, de én eddig sem adtam fel a gyermekeimre azokat, a főleg kisebb korukban ajándékba kapott zoknikat, pólókat, amelyeken halálfejek, csontvázak, koponyák voltak. Sőt: kidobtuk őket, mert perverznek tartom azon felnőtt divattervezők gondolkodását, akik kisgyermekruhákra halálfejeket, koponyákat terveznek.

S ha már itt tartok: hogyan „jön össze” pl. az, hogy hangsúlyozottan az életet, a szabadságot (a szabad és független életfelfogást) szerető motorosok egy része vérző, égő, pusztító és tüzet okádó koponyákat, kaszával álló fekete csuklyás alakokat, sántáni szimbólumokat stb. tetováltat magára vagy hord a ruháján? Ezek a szimbólumok ugyanis mindent hirdetnek, csak szabadságot és életszeretetet nem! Most az életet, a szabadságot vagy a halált és pusztítást szeretem? Esetleg tényleg lehet azt mondani, hogy: én egy jószívú, aranyos, segítőkész személy vagyok – csak közben a ruhámon rendszeresen a pusztítás és gyűlölet szimbólumait hordom?! Nyugodtan gondolhatja bárki: „Ezeknek a keresztyéneknek semmi sem jó? Mit kell mindenkől ekkora ügyet csinálni?”

Nos, képzeljük el, hogy az egyik nap egy tucat fiatal: „Gyűlölöm a tanárokat!” feliratú, pisztolyt ábrázoló pólóban jelenik meg az iskolában, és ezt teszi pár napon keresztül. Ugyan melyik tanárt zavarná a látvány? S ha valaki szólna is ellene, a diákok azt felelnék: „Ne tessenek már ezt olyan komolyan venni, ez csak ártatlan szórakozás!”

Azt látom és tapasztalom, hogy sokan egyáltalán nincsenek a tudatában, hova vezethet a már ovikban, iskolákban, különféle partikon, felvonulásokon edzett, az efféle lelki-szellemi hatások(!) iránt fogékonyra tett fiatalok, majd felnőttekké vált emberek élete. Mintha tényleg nem akarnánk tudatosítani, hogy az ember a test-lélek egysége, és mintha olykor csak a test egészségére koncentrálnánk! Holott

sokszor kiderül, hogy sok, segítséget kérő felnőtt problémái teljesen ártalmatlannak hitt szellemi behatások okán kezdődtek el.

Ismerek erőteljes duzzadó sportembert, akinek saját és párja elmondása szerint is: rendben van a házassága, a családi élete, az anyagi helyzete, mindemellett jó megjelenésű, kiegyensúlyozott férfi, éjszakánként mégis erős démonikus álmok gyöttrik, aminek következtében rendszeresen bevizel. Nehogy azt higgye valaki, hogy az efféle viccesnek, jópofának és teljesen ártalmatlannak tartott gyakorlatok sokszor csak évek, évtizedek múltán jelentkező hatásai alól kihúzhatja magát.

Van-e megoldás? Igen, a Biblia szerezettel hirdeti, hogy van! Bár ezt a világot Ádám és Éva az Édenben átjátszotta a sántán kezére, de a játszámja már veszített ügy. Akkor veszítette el, amikor látszólag megnyerte: a Golgotán, Jézus halálakor. „És benne jutottatok el ti is ehhez a teljességhez, mert ő a feje minden fejedelemségnek és hatalmasságnak... Lefegyverezte a fejedelemségeket és a hatalmasságokat, nyilvánosan megszégyenítette őket, és Krisztusban diadalmaskodott rajtuk” (Kol 2,10.15). Jézus az, „aki miután felment a mennybe, Isten jobbán van, és alávettettek neki angyalok, hatalmasságok és erők” (1Pt 3,22). „Azért jelent meg az Isten Fia, hogy az ördög munkáit lerombolja” – mondja János apostol (1Jn 3,8). „Ha tehát a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek” (Jn 8,36). Jézus, Jeshua, a Szabadító azt hirdeti, hogy a lejtőről át lehet menni az emelkedőre, mert a kettő között ott van Jézus Krisztus keresztye. Ha valaki megbánja a bűneit, megvallja az eddigi életében elkövetett okkult dolgokat, szívből megtagadja azokat, és segítségül hívja az ő nevét, akkor nemcsak megszabadul, hanem átmegy a halálból az életre. Mikor kétezer évvel ezelőtt Isten testben

megjelent a földön, az nem egy kedves cselekedet vagy egy véletlen baleset volt, hanem mentőakció.

Akár érintve érzed magadat, mert magad is tapasztalod a fent felsorolt New Age valamilyen megnyilvánulásait, akár más jellegű lelki vagy testi eredetű bajok kínoznak, tudnod kell, hogy senki sem szabadíthat meg téged a sántán erejéből, csak egyedül Jézus Krisztus! Menj hozzá te magad is bizalommal, s ha felismerted, borulj le előtte, és valld meg az okkult bűneidet, mert: „Jézusnak, az ő Fiának vére megtisztít minket minden bűntől” (1Jn 1,7b). Amennyiben így teszel, boldogan fogod megtapasztalni a Szentlélek újjáteremtő ereje által, hogy: „Nincsen azért most már semmiféle kárhozható ítélet azok ellen, akik a Krisztus Jézusban vannak” (Róm 8,1). „Végül pedig: erősödjetek meg az Úrban és az ő hatalmas erejében. Öltsetek magatokra Isten fegyverzetét, hogy megállhassatok az ördög mesterkedéseivel szemben. Mert mi nem test és vér ellen harcolunk, hanem erők és hatalmak ellen, a sötétség világának urai és a gonoszság lelkei ellen, amelyek a mennyei magasságban vannak” (Ef 6,10–12).

Amennyiben templomba járó, Bibliát olvasó, úrvacsorával élő, hitvallást tett személy vagy, és hiszel Jézus Krisztusban, mint Megváltódban, akkor el kell hagynod minden babonát, meg kell tagadnod, és fel kell számolnod az ezotériával minden kapcsolatodat, és változnod kell, hogy Isten megáldhasson! Mert lehetetlen, hogy úgy legyen valaki Jézus Krisztus követője, hogy a vele való találkozás ne legyen látható rajta.

Vámos Béla

yamoz3

A SZENTHÁROMSÁGRÓL

„Mi, református keresztyének hisszük a Szentháromságot, vagyis azt, hogy Isten egy, akiben három személy van: Atya, Fiú, Szentlélek.” (Kiskáté, 25. kérdés-felelet)

A Szentháromságról szóló tan, akármilyen körülmények között született is, mégis olyan tanítás, amelyre a Bibliát olvasó egyház nemcsak rájöhett, hanem amelyre szükségképpen rá is kellett jönnie (Török I.). A körülményeket az első három század tévtanításai jelentették. Hálásak lehetünk, hogy Isten a hamis tanításokat is felhasználta arra, hogy egyházát az igazság kérdésében tisztább látásra és bátor, hitvalló tanúbizonyságtételre segítse.

Ilyen értelemben elmondható, hogy a Szentháromságtan nem annyira megállapítani akar, mint inkább elejét venni a nem biblikus állításoknak. Nem közvetlen meghatározása az igazságnak, hanem inkább közvetett meghúzása azoknak a határoknak, amelyeken túl Isten kijelentett igazságainak félreértése található. Inkább az élő és igaz hit megelőző védősáncait jelenti, mintsem szándékos, önmagáért való spekulatív Isten-definíció.

Nincs benne a Bibliában és mégis benne van

A háromság kifejezést nem találjuk a Bibliában. Az Ószövetségben csak utalások vannak, amelyek abba az irányba mutatnak, hogy az Istenségben belül van valamilyen többség. A teremtés történetében: „Alkossunk embert a képmásunkra”, a Babel tornya történetében pedig: „Szálljunk le, nézzük meg, hogy mit építenek.” A Messiás-igéknél látjuk, hogy bár a Messiás különbözik Istentől, hiszen küldi őt, mégis isteni személy. Ezekből a régiék is arra következtettek, hogy Isten egy, de valamilyen módon mégis több személy.

Az Újszövetségben jóval egyértelműbben rajzolódik ki a Szentháromságról szóló tanítás három fő igazsága:

1. Isten három személyben létezik.

A keresztség szereztesében olvassuk: „megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében” (Mt 28,19). A 2Kor 13,13-ban pedig ezt: „Az Úr Jézus Krisztus kegyelme, Isten szeretete és a Szentlélek közössége legyen mindnyájatokkal!”. Az Ef 4,4–6-ban is egymás mellett láthatjuk mindhárom személyt: „egy a Lélek... egy az Úr... egy az Istene és Atyja mindeneknek”.

2. Mindhárom személy teljesen Isten.

Külön-külön mindhárom személyről olyan dolgokat állít a Szentírás, melyeket egyébként csak Istentől mond. Amit Isten lényéről tanít, azt külön-külön is állítja az Atyáról, a Fiúról és a Szentlélekről. „A tan bibliai alapja az a tény, hogy mindegyik személy rendelkezik olyan tulajdonsággal, amely csak Istene lehet, és mindegyik cselekszik olyasmint, amit csak Isten tehet” (Szalai András). Sok igevers támasztja alá, hogy a Biblia egyedül Istent jellemzi bizonyos tulajdonságokkal, mégis alkalmazza azokat külön az Atyára, a Fiúra és a Lélekre is. Isten az Úr, de Úr az Atya is (Mt 11,25), a Fiú is (ApCsel 2,36) és a Lélek is (2Kor 3,17). Isten örökévaló és halhatatlan, de igaz ez az Atyára is (Jn 5,26), a Fiúra is (Zsid 13,8) és a Lélekre is (Zsid 9,14). Továbbá Jézust Isten támasztotta fel a halálból, mégis külön olvasunk arról is, hogy az Atya támasztotta fel, arról is, hogy ő maga támadt fel, és arról is, hogy a Szentlélek ereje támasztotta fel. A dicsőség és imádat egyedül Istent illeti – mégis látjuk, hogy az Atyát illeti, a Fiút és a Szentleket is. Mindhárom isteni tulajdonságokkal rendelkezik. Több ige-szakasz egyértelműen kimondja, hogy az Atya teljesen Isten (pl. Jn 6,44–46), a Fiú is (pl. Jn 1,18; Jel 1,17) és a Lélek is (pl. Mt 12,31–37; ApCsel 5,3–4).

3. **Csak egy Isten van.** Izrael hitvallása így hangzik: „Hallg meg, Izrael: Az Úr a mi Istenünk, egyedül az Úr!” (5Móz 6,4). Pál pedig így ír: „mert egy az Isten...” (Róm 3,30). Jakab pedig: „Te hiszed, hogy egy az Isten. Jól teszed” (Jak 2,19).

A Biblia tehát egyértelműen tanítja, hogy csak egy Isten van, három személyben létezik, s e három teljesen Isten. Itt viszont a Biblia megáll. Miért volt hát szükség arra, hogy az egyház ezen a ponton túlmegyen a Biblián, és a Szentháromságtannal tett hitvallást a történelemben? (Török)

Tévtanítások gátja

A kérdésre a választ az egyháztörténelem adja meg. A Szentháromságról szóló tan az egyház hitvédő küzdelmében született a negyedik században. Ekkor mondja ki hitvallásként a korabeli keresztyénség,

hogy Krisztusban az ószövetség Istene jelent meg, hogy Krisztus egylényegű az Istennel, és hogy a Szentléleknek is jár az isteni tisztelet.

A háromságtant a kappadóciai egyházatyák dolgozták ki, méghozzá olyan idegenszerű görög fogalmak segítségével, mint az úszia (lényeg), hyposztázis (megvalósulás) és proszópon (személy). Mondanivalója leginkább két spekulatív tévtanítást hárít: az arianizmust és a modalizmust.

1. Az arianizmus a Fiú, a Szentlélek vagy mindkettő istenségének tagadásából származott. Névadója a negyedik században élt alexandriai presbiter, Áriusz. Azt tanította, hogy a Fiú és a Szentlélek nem öröktől fogva léteztek, hanem az idő egy pontján (vagy azon kívül) Isten teremtetten őket. Ezért alsóbbrendűek, nem lehetnek egylényegűek az Atyával. A Fiú legfeljebb hasonló lényegű lehet. Ezzel megrabolja Krisztus dicsőségét, megkérdőjelezi a megváltást. Kr. u. 325-ben Niceában összeült az egyetemes keresztény zsinat, amelyen megvitatta Áriusz nézeteit, felismerte tévedéseit, és a Niceai hitvallásban megvallotta Krisztus egylényegűségét az Atyával. Később, 381-ben Konstantinápolyban még kiegészítette és megerősítette ezt. Ez lett a Nicea-konstantinápolyi hitvallás. Az arianizmus mai képviselői a Jehova Tanúi és az unitárius felekezetek.

2. A modalizmus követői hittek az Atyában, a Fiúban és a Szentlélekben, csak azt állították, hogy ez a három ugyanazon személy három megnyilvánulása. Isten az Ószövetség idején Atyaként nyilvánult meg, az evangéliumokban Fiúként, a pünkösdi esemény óta mint Szentlélek. Mivel nem három különböző személyről van szó, ezért amikor Isten Atyaként jelenik meg, akkor nem létezik úgy, mint Fiú, sem úgy, mint Szentlélek. Mikor Fiúként jelenik meg, nem létezik úgy, mint Atya és úgy, mint Szentlélek stb. A modalisták istenképe olyan, mint a víz különböző halmazállapotai. Ugyanazok a vízmolekulák vagy jég vagy víz vagy gáz formájában léteznek. A modalizmusban nem lehetséges a személyek közötti kapcsolat. Jézus nem tudott volna imádkozni az Atyához, és

nem történhetett volna meg az sem Jézus keresztségekor, hogy galamb formájában leszállt rá a Szentlélek, és hangot hallott az Atyától: „Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm.” Viszont a Szentháromság mindhárom személye itt egyszerre van jelen. Ha Isten nem három személyként létezne, akkor nem lehetne szeretetről beszélni Isten lényén belül, noha ez a lényének a természete. A modalizmus tehát eltorzítja és függő helyzetbe hozza Istent.

„Igéjében úgy jelentette ki magát”

Noha a Szentháromság fogalma nincs a Szentírásban, igazságai mégis Isten ön-kinyilatkoztatásából fakadnak. A háromságtan csak tovább gondolja és fejleszti azt, hogy Istent a Krisztusban való kijelentéséből ismerjük meg a Szentlélektől ébresztett hit által.

„Ábrahám Istene, Izsák Istene, Jákob Istene, nem a filozófusok és a tudósok Istene” – vallotta Pascal, a tudós fizikus. Vagyis Istent nem önmagában ismerjük meg, mint a bölcsélet egyik tárgyát, hanem egyedül a kijelentéséből. Abból a történelemből, amely Izrael kiválasztásával vette kezdetét, és Jézusban csúcsonyosodott ki. Istent egyedül ezen a történelemben belül és e történelemben való személyes részvétel által, hit által ismerjük meg. Olyan mértékben, amilyen mértékben ő engedi, hogy megismerjük.

Istent tehát a világ megváltásának szabadító művéből úgy ismerjük meg, mint Atyát, aki örök elhatározásával mellénk állt; mint Fiút, aki értünk küzdött és győzött a gonosszal és a halállal szemben; és mint Szentleket, aki mindennek részesévé tesz. Mégsem azonos Isten magával a megváltó történelemmel, amelyben háromféle alakban szerepel.

Isten – személy

Az Istennel való élő kapcsolat feltétele a személyes Istenbe vetett hit. Hasonlóképpen a vele való beszélő viszony, az imádság is.

A kijelentésében megismerhető Isten több, mint történés. Ő személy. A mi partnerünk, szuverén Úr és bíró. Személy, tehát van neve. Megszólíthatjuk, imádkozhatunk hozzá.

Mégsem beszélhetünk három különböző imádságról vagy Istenről. Amikor az Atya Istenhez imádkozunk, ahhoz az

Istenhez szólunk, akit Jézus Krisztus történetéből ismerünk, és tesszük ezt annak a Szentléleknek az erejével, aki felébreszti bennünk a hitet, hogy Isten van, és hall minket. Amikor segítségül hívjuk Krisztust vagy a Szentleket, egyszersmind segítségül hívjuk az Atyát is, aki a Krisztusban megismertette magát velünk a Lélek által.

Ezt az isteni hármast egységet lehetetlen megmagyarázni a logika fogalmaival. Könnyen érthető lenne, hogy csak egy Isten van, és van három személy (akik közül csak az egyik az Isten). Az is elfogadható, hogy ha három isteni személy van, akkor három Isten létezik. De hogy mindhárom állítás egyszerre igaz legyen – az Atya, a Fiú és a Lélek különböznek egymástól, mindhárom személy Isten, és mégis csak egy Isten van –, ez meghaladja az ember felfogóképességét. Ez csupán az élő hit élő tapasztalata, felfedezése és észrevétele lehet.

A keresztyén hit jellegzetessége éppen a Szentháromságtanban áll. Isten, mint Atya fölöttünk van, mint Fiú mögöttünk és előttünk, a Szentlélekben pedig mint partnerünk rajtunk kívül és bennünk is (Smolík).

Összeköt

A Szentháromságtan az a közös nevező, amely összeköti az oly sok mindenben gyökeresen más véleményen lévő keresztyén felekezeteket. A keresztyénység nagy, rendkívül színes családján belül mégiscsak beszélhetünk egy „trinitárius” – azaz egy „Szentháromság-hívő” – egységről. Római katolikusok, keleti ortodoxok és mi, protestánsok – reformátusok, evangélikusok, anglikánok, baptisták, metodisták és egyéb újprotestáns evangéliumi keresztyének – egyaránt hisszük a Szentháromságról szóló hitigazságot. Megvallása ma is összeköti minket a keresztség sákramentumában. Ma is mindenfelé – Jézus rendelése szerint – a Szentháromság Egy Örök Isten nevébe keresztelnek: „Menjete el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében...” (Mt 28,19).

Megszűr

Mivel ez a „közös nevező” az összes keresztyén számára alapvető, a Szentháromságról szóló tan megbízható normája annak, hogy kik azok, akik a szó bibliai

értelmében igazhitűek és kik „eretnekek”, azaz tévitanítók. Ez utóbbiak a hamis tanításai miatt nem tekinthetők valódi keresztyéneknek. Amely felekezet, közösség vagy csoport fennakad ezen a szűrőn, arról nagy biztonsággal kijelenthetjük, hogy nem keresztyén. Még akkor sem, ha önmagát történelminek vagy egyetlen igaznak hirdeti.

Bekapcsol és imádatra hív

Az istentisztelet vagy azon belül a szószéki szolgálat elején az egyházszolgálat legtöbbször a Szentháromságot hívja segítségül: „A mi segítségünk jöjjön az Atya, Fiú, Szentlélek, teljes Szentháromság, egy, igaz Istentől!” Az istentiszteleti alkalmat lezáró áldásmondásban is gyakran megjelenik: „Az Úr Jézus Krisztus kegyelme, az Isten szeretete és a Szentlélek közössége legyen mindnyájatokkal!” (2Kor 13,13). Dicséreteink többségének záró versszaka is a Szentháromságot dicsőíti (doxológia): „Az Atyát és Fiút, és a Szentleket áldom, A menny Urát, kibenszent egybe forrt a három” (167. dicséret, 3. vers).

Ezzel kifejezésre jut az a hit, hogy istentiszteletünkkel bekapcsolódunk abba az Istennek az országa teljessége felé vezető munkájába, amelynek alapja a javunkra hozott elhatározásában, centruma a Krisztusban, ahogy a történelem közepén megvalósult, és folytatása a Szentlélek jelent és jövőt munkáló működésében van. Hromádka a háromságtan értelmét így fogalmazta meg: „Isten, aki megteremtette a világot, és szuverén dicsőségében a teremtettség fölött áll, ugyanaz az Isten, aki meghatározott időben szövetségre lépett népével (Izraellel), szólt a prófétákhoz, és a názareti Jézusban a megromlott teremtés részesévé vált, ugyanaz az Isten, aki mindig kezét nyújt a tévelygő, megromlott embernek, folytonosan formálja az Újszövetség népet (az egyházat), vezeti a megromlott világ közepette, kegyelme, szeretete, világossága és öröme részesévé teszi” (Az evangélium az ember útján).

Gyülekezetünk és életünk istentisztelete által Isten bevon minket ebbe a nagyszerű munkájába. Tehetünk-e mást, mint amit Melancthon tanácsolt Isten titkaival kapcsolatban: „Az isteni titkokat helyesebb imádnunk, mintsem boncolgatni őket.”

Molnár Árpád

BÁTORKESZI BÁTORSÁG – ÁLOMBÓL VALÓSÁG

Húsz évvel ezelőtt indult el a Bátorkeszi Református Egyházközségben a gyermekek és fiatalok között végzett ifjúsági munka. A két évtizedes jubileum kapcsán beszélgettünk az eltelt időszakról Czinke Zsolt és Czinke Tímea lelkipásztorokkal.

A Czinke lelkészpár 2000 októberében került Bátorkeszire, akik már a kilencvenes évek óta lelkes munkatársai voltak a Firesznek, többek között az ő nevükhöz kötődnek az éveken át népszerű és nagy létszámú Fireszke gyermek-táborok Ógyallán, majd Gimesen. Így szinte magától értetődő volt, hogy ezt a munkát folytatták szolgálati helyükön is, ahol 2001 óta számos kisebb-nagyobb rendezvénynek (gyermeknapok, ünnepvárók, kézműves-foglalkozások, előadások, koncertek, táborok, konferenciák, filmvetítések, sportnapok, ifinapok, bibliaismereti versenyek, továbbképzések) adott otthont gyülekezetük.

Hogyan és minek köszönheti a Fireszke Gyermeke-, Ifjúsági és Konferencia-központ a létrejöttét?

2003-ban rendeztük meg a Fiatal Reformátusok Szövetségével karöltve első táborunkat Bátorkeszin, mely már akkor nagyon jó visszhangra talált. A 2007-es nyári szünetben pedig már öt táborunk adtunk otthont, melyet az ezt követő években újabb és újabbak követtek, így az eltelt évek alatt közel ötvennek voltunk a házigazdái. Több ezer gyermek és fiatal élvezhette vendégszeretetünket a lelkes és szolgálatkész vezetők társaságában. A 2010-es táboroknak már 180 résztvevője volt, a múlt évi táborainkban is közel 120-an vettek részt.

Tulajdonképpen azt mondhatjuk, hogy ez volt a kezdet, ami a jelenlegi központ alapjait képezte. Kikkel és hogyan sikerült ezt megvalósítani?

A gyülekezet és a központ életében meghatározó volt a 2001–2008 közötti időszak. A Bátorkeszin megvalósuló alkalmakkal egy olyan jelképes központ alapja rakódott le, ahol az összefüggéseken, az évközi találkozásokon, a nyári táborokban nemcsak a helyi, hanem a komáromi egyházmegyéből, valamint a több száz kilométerről hozzánk érkező gyermekek és fiatalok is keresztyén nevelésben részesülhettek. Alkalmaink olyan találkozók helyszínei lettek, ahol az isteni útmutatás érvényesült. A szolgálatot vál-

lalók a Biblia tanítását, az örök üzenetet és az igaz emberi értékeket próbálták továbbplántálni a gyermekek és fiatalok lelkébe. Az eltelt évek alatt olyan csapat tudott együtt dolgozni és szolgálni táborainkban, melynek tagjai minden nyáron úgy tértek és térnek hozzánk „haza”, mint egy nagycsalád tagjai. A táborok megvalósításához jelentősen hozzájárultak a Bátorkeszi Református Nőszövetség áldozatos, tettekre és örömmel szolgáló tagjai, akik évek óta töretlen buzgósággal biztosítják a táborok hátterét.

Milyen irányba mozdult el a központ tervezése, illetve hogyan történt a megvalósítása?

Az évek óta rendszeresen több száz gyermeket és fiatalot befogadó táborokat a parókia alagsorában kialakított gyülekezeti termekben, ill. a községtől bérelt épületben valósítottuk meg, amit az évek alatt a megnövekvő létszám miatt kinőttünk. Ezért döntött úgy 2006-ban egyházközségünk presbitériuma, hogy a templom és a parókia tőzsomszédságában álló, addig kihasználatlan és romokban álló egykori református elemi népiskola épületét felújítja, illetve átalakítja a mai kor követelményeinek megfelelő gyermek- és ifjúsági központtá. A felújítás ötletével partnerre találtunk a Firesz vezetőségében, amely úgy határozott, hogy a nyugat-szlovákiai központját nálunk alakítja ki. A kezde-

ményezést egy holland segélyszervezet is támogatta. Így többek között ennek köszönhetően indult meg a munka, melyben oroszánrészt vállaltak a presbiterek éppúgy, mint a gyülekezetünk tagjai, fiataljai, egykori konfirmandusaink is. A közadakozás mellett számtalan munkát Isten dicsőségére végeztek el a mesterek. Gyülekezetünk elszántságát az is mutatta, hogy a terv megvalósításához nemcsak pályázati forrásokat vett igénybe, hanem 17 ezer eurós kölcsönt is igényelt.

Nem kis áldozatvállalása lehetett ez az egyházközségnek. Hogyan mertek belevágni ebbe a nem szokásos módszerbe?

Csakis hittel. Tudtuk, hogy munkánk nem lesz hiábavaló a Krisztusban, és mindvégig éreztük: az, amit csinálunk jó, Istennek tetsző. Volt rajta áldás. A kölcsönt 10 éven keresztül törlesztettük. Közben a templomunkat is teljes egészében felújítottuk, szintén kölcsönből. A gyülekezet közben nem csak ingatlanjaiban újult meg, de lelki értelemben is épült, összekovácsolódott. Sokszor olyanok jöttek el dolgozni és segíteni, akik azelőtt ritkábban vagy egyáltalán nem vették ki részüket az egyházi munkából. A templomkertben és a parókia udvarán kialakítottunk egy játszóteret és egy strandfoci-, illetve strandröplabdapályát, nyáron a medence is a gyermekek rendel-

kezésére állt. A parókia kertjét sátorozásra és szabadtéri játékok számára alkalmassá tettük. Mindezt együttvéve (templo-munk, a parókia, illetve az új gyermek- és ifjúsági központ) olyan bázis lett, amely a szakrális funkciókon túlmenően minden korosztály számára nyitott közösségi és kulturális tér lehetőségét is meg tudta teremteni.

A felújított épületben mit sikerült kialakítani, milyen rendezvények valósultak meg ezekben az években?

Az egykori két tantermes iskola egyik termében kialakítottunk egy 60 személy befogadására alkalmas közösségi termet, mely lehetőséget biztosított egyházi alkalmaink vagy éppen az egyházi élettel összeegyeztethető kulturális események (bábelóadások, koncertek) színhelyének is. De szerveződtek itt nőszövetségi találkozók, presbiterkonferenciák, bibliaismereti versenyek, lelkésztozábbképzők, konfirmandus- és ifjúsági találkozók, téli és nyári táborok. Ezenkívül az épületben kialakításra került két vendégszoba 14 fő részére, valamint a hozzájuk tartozó szociális helyiségek. Így az új központban és a parókia alagsorában 30 fő számára biztosíthatunk egész évben szállást, amit a nyarak folyamán lakosátrakkal bővítettünk ki, s így további 24 személyt szálláshozhatunk el.

Nem kis anyagi tehervállalása volt ez a gyülekezetnek. Milyen összegeket emésztettek fel ezek a beruházások, és milyen forrásból fedezték ezeket?

2008–2010 között közel 80 ezer euró összköltséggel újította fel gyülekezetünk az egykori református iskola épületét, melyből 35 ezer euró volt a vállalt önrész. Az átadáskor megfogalmazódott bennünk: az álomból valóság lett. Viszont az álom itt nem állt meg, hanem folytatód-

dott. Az évek folyamán ugyanis kinőttük a konyhánkat, a nagytermünket és kevés lett a fekvőhely. Elsősorban egy új konyha, egy nagyobb (100 fő befogadására alkalmas) konferencia- és étterem, valamint újabb vendégszobák építését tűztük ki célul. A Szlovákiai Református Keresztény Egyház támogatásának köszönhetően Magyarország Kormányának hathatós segítségével folytatódhatott a Fireszke Gyermek-, Ifjúsági és Konferencia-központ bővítése. 2016–2017-ben először egy új konyhát, a hozzá tartozó raktárakat, szociális helyiségeket, valamint ezen épületrész tetőrészének beépítésével három vendégszobát alakítottunk ki, mely a már meglévő szálláshelyek mellett további 16 fő befogadására lett alkalmas. Minden szobának lett saját fürdőszobája. Ennek a fázisnak az összköltsége meghaladta a 120 ezer eurót, amelyből a magyar kormány támogatása 103 500 eurót tett ki, a fennmaradót pedig a gyülekezet tette hozzá.

Ezzel azonban még korántsem ért véget a munka, mert jött a következő fázis.

A beruházás harmadik részében egy 100–120 fő befogadására alkalmas

multifunkciós nagyterem (konferencia- és étterem), valamint egy 60 m² alapterületű fedett terasz kialakítására került sor. Majd megtörtént az épület teljes külső hőszigetelése és nemes vakolattal való bevonása is, tehát az épület kívülről teljesen késznek mondható. Az ebben a fázisban megvalósult beruházás összege 96 ezer eurót tett ki, amelyből az egyházközség 20%-os önrészt tudott felvállalni.

Milyen munkák maradtak még hátra?

A befejező fázisban a 140 m² alapterületű nagyterem belső kialakítására, a villany és központi fűtés szerelésére, a talaj és a tető hőszigetelésére, a falak és a talaj burkolására, belső berendezésére, valamint az épülethez vezető járdák kialakítására van szükség, melyek összköltsége 66 ezer eurót tesz ki.

Ha sikerül elegendő forrást biztosítani a központ teljes befejezésére, vannak-e még újabb tervei az egyházközségnek mint működtetőnek és fenn tartónak?

Tisztában vagyunk azzal, hogy mit sem ér az épület, ha nem töltjük meg tartalommal. Ezért alkalmaink elsődleges célja, hogy a hozzánk érkező gyermekek és ifjak, de akár a felnőttek anyanyelvükön gazdagodjanak programjaink által. Hosszú távon szeretnénk bekapcsolódni a magyar kormány által indított és jól működő Határtalanul programba, melynek keretében elsősorban református iskolák csoportjait várjuk, akik tanulmányi kirándulás keretében ismerhetik meg régióink szépségeit és nevezetességeit. Továbbra is helyet biztosítunk a Ringató foglalkozásainak és a Cseperedő programnak.

Iski Ibolya

KÉT AKARAT TALÁLKOZOTT EGYMÁSSAL

Látogatóban a martosi óvodában és egyházi alapiskolában

Jobb helyet nem is találhatott volna az egyházközség a zöldmezős beruházásban megvalósuló óvoda felépítésére. A tempom karnyújtásnyira és ugyanilyen távolságban a már húsz éve működő egyházi, alsó tagozatos alapiskola. Az előtte lévő üres telek szinte magát kínálta. Itt épült fel alig egy év alatt a két csoportszobával és hálótermekkel, kiszolgáló és szociális helyiségekkel, számítógépes teremmel, valamint egy új konyhával is felszerelt óvoda a Kárpát-medencei Óvodafejlesztési Program keretében, amelyet nemcsak ügyesen összekötöttek az iskola százhusz éves épületével, hanem ugyanolyan homlokzati színnel vonták be, kihangsúlyozva a két intézmény összetartozását.

„Ha az ember álmokat fogalmaz meg, azok mindig pozitívak. Valami olyan, ami könnyebbé, egyszerűbbé teszi az életet, aminek az eléréséhez minél kevesebb erőbevetés szükséges. A gyülekezet számára egy intézmény felvállalása viszont nem állja meg ezeket a kritériumokat” – mondja Szénási Szilárd esperes, a gyülekezet lelkipásztora, aki szerint az óvodaalapítás egy olyan szükséges lépés volt a gyülekezet részéről, amellyel az élni és a megmaradni akarás fejeződött ki. „Ahogyan ez az egész az Úr Isten segítségével megvalósult, a végeredményt látva elmondhatjuk: ez tényleg álomszerű. De nem erről álmodtunk” – hangsúlyozta ismét a lelkipásztor. Felelevenítette, hogy húsz évvel ezelőtt, amikor idekerült a szintén lelkipásztor feleségével, Lillával

Martosra, megörökölte az egy évvel korábban alapított alsó tagozatos egyházi kisiskolát, olyan plusz feladatokat kapva ezáltal, amelyre nem voltak felkészülve, de az évek során beletanultak, és a szívügyüké vált a kisiskola. Eltökélték, hogy ami emberileg rajtuk múlik, megteszik az egyházi iskola megmentése érdekében. „Isten pedig vezérelte az utunkat. Méltónak tartott bennünket nemcsak egy kisiskola megtartására, hanem egy másik intézmény felkarolására is. Ez valósult meg a református óvoda megépítésével, amelyhez párosult a kisiskola százhusz éves épületének a felújítása. Így most már méltó helyet tudunk biztosítani mindkét intézménynek” – foglalta össze Szénási Szilárd az óvodafejlesztési programba való bekapcsolódás szükségszerűségét.

Szerették volna megkönnyíteni a szülők döntését a helyi oktatási-nevelési intézmény mellett, illetve kivívni azt a bizalmat, ami hosszú évtizedek során veszni látszott a falusi kisiskolákkal kapcsolatban. „Remélem, hogy a két intézmény egy épületben való együttműködése meg hozza majd a gyümölcsét. Fazekas László püspök szavaival élve mondom: »Nincs más hátra, mint előre!« Nekünk egy előre való menekülés volt az óvoda létrehozása a csökkenő tanulói létszám miatt. Azonban mégis két akarat találkozott egymással: a magyar kormányé és a martosi gyülekezeté. Az egyházközség felvállalta a református óvoda alapítását és működtetését. Az alig hétszáz lakosú településen

azonban sok lenne két óvoda, így az önkormányzati óvoda átvételét tartottuk a legjobb megoldásnak, illetve a zöldmezős beruházást” – mondta a lelkipásztor.

Majd felépült egy modern, minden szempontból kielégítő óvodaépület, két húszas létszámú csoport számára. Jelen pillanatban azonban csak az egyik szárnyát használják ki erre a célra, a másikban az egyházi iskola kapott helyet. Amennyiben jelentősen megnövekedne az óvodások létszáma, akkor a másik helyiséget is ők vennék birtokba. Sőt, az épület megtervezésekor gondoltak egy nagyobb lélegzetvételű bővítésre is, a tetőteret pedig úgy alakították ki, hogy szükség szerint beépíthető legyen.

„A 2019–20-as tanévben alaposan lecsökkent az egyházi alapiskolában a tanulók létszáma. Az emiatt keletkezett két-három ezer eurós hiányt a gyülekezetnek kellett kipótolni. Ez pedig nem kis tehertétel egy ilyen kis közösség számára” – avat be az iskola fenntartási nehézségeibe a lelkipásztor, aki felidéz, hogy jó pár évig nem kellett ilyen gondokkal szembenézniük, hiszen mindig volt elég gyermek az iskolában ahhoz, hogy az állami és kisebb-nagyobb támogatásokból – jótékonyági bál, egyházmegyei gyűjtés, illetve egyéb forrás – meg tudták oldani a fenntartással járó kiadásokat. „Reménykedünk azonban abban, hogy mivel negyedikből csak egy gyermek megy tovább más iskolába, az óvodából pedig többen is lesznek elsősök, fokozatosan elérjük azt a

Szarvas László

tanulói szintet, amely már elegendő arra, hogy önfenntartó legyen az iskola” – fejezi ki reményét a jövővel kapcsolatban Szénási Szilárd.

Körbenézünk az új épületben. A rendelkezésre álló belsőépítészeti tervek közül a falakra a Kerekerdő tapétát választották, főként annak kedves, templomot is magába foglaló grafikája miatt. „Nagyon hasonlít a martosi valósághoz, ahol a templom mellett van az óvoda és az iskola. Az étteremből viszont teljesen rálátni a templomra, így fontosnak tartottuk, hogy ez a motívum megjelenjen a falon is.”

Benézünk az épület konyhájába, ahol az iskolásoknak ebéd, az óvodásoknak ezenkívül tízórai és uzsonna is készül. Szénási Szilárd elmondta, hogy nem csak az óvodát, de a konyhát is átvesszik az önkormányzattól, beleértve azokat a szolgáltatásokat, amelyeket a közösség számára biztosítottak. Így került az új épületbe egy minden igénynek megfelelő, modern konyha, ahol helyben készítik napi szinten a friss ételt. A szakácsnő is elégedett az új konyhával, ahol naponta 60–70 adag ebédet főznek.

Az óvodások egy kis játék, csoportfoglalkozás után jó félórás sétára indulnak ki a faluba. Amíg visszatérnek, addig felkeressük az épület végében található alsó tagozatos, két osztályos egyházi alapiskolát. Sára Mónika második iskolai évét tölti megbízott igazgatóként. Éppen szlovák nyelv-órát tart az első és a második osztályosok számára, interaktív táblán mutatja a megtanulandókat, majd mindenki önálló feladatot kap. „Harcolunk azért, hogy

növekedjen a tanulók létszáma. Az 1. és a 2. osztályban öt, a 3. és 4. osztályban hárman vannak. Reméljük, ez csak egy átmeneti állapot.”

Sára Mónika elmondja azt is, hogy a szép külső mellett szeretnék megújítani az iskola belső értékeit és rendszerét. „A kevés tanuló családias hangulatot is ad, megkönnyítve ezzel a munkánkat, bár a létszámtól függetlenül mégis egyszerre két osztályra kell odafigyelni. Sokan nehezen tudják elképzelni, hogyan lehet így tanítani. A szülőknek azonban nem kell aggódniuk. A tanulók ugyanis idővel megtanulnak odafigyelni arra, amit csinálnak, ami előnyükre válhat” – avat be a kisiskola előnyeibe az igazgató, aki pedagógustársaival együtt igyekszik az iskolát úgy is vonzóvá tenni, hogy a helyi értékekre, hagyományokra épít.

Az iskolában a tanítási nap a napközis teremben kezdődik. A pedagógusok leülnek a gyerekekkel a szőnyegre, és imádkoznak. Aki szeretne, az külön is imádkozhat. „Nagyon jó érzés, amikor mindenki bekapcsolódik az imába, feltölt mindenkit. A reggeli együttléteket kihasználjuk a konfliktusok kezelésére is. Ilyenkor egy-egy tanmesével, történettel rávezetjük őket arra, hogyan is lehetne a kialakult helyzetet egymás között megbeszélni, elrendezni. Megtanítjuk velük azt is, hogy étkezés előtt és után is összetett kézzel imádkozzanak. Más iskolában van etikaóra is, de egyházi iskola révén nálunk csak hittan van” – mondja az igazgató.

Közben az óvodások visszaérkeznek a sétájukról. Ebéd előtt még egy kicsit ját-

szanak. Közben Kovács Orsolya óvónővel beszélgetünk, aki már tíz éve dolgozik az önkormányzati óvodában, s így rálátása van arra, hogy milyen változást hozott az új épületbe való költözésük. „Az óvodának helyet adó önkormányzati épület már nagyon régi volt. Ráfért volna a tető, a nyílászáró és a padló cseréje, mellest a fűtéssel is mindig voltak gondok. Ez egy teljesen új épület, nincsenek fűtési gondok, a csoportszobában talajfűtés van, a hálóteremben radiátorok” – sorolja az új épület pozitívumait az óvónő.

Az óvodát jelenleg 19 gyermek látogatja, hárman vegyes, az egyik kisfiú pedig szlovák családból származik, akinek szülei szeretnék, ha a gyermekük megtanulna magyarul. A két óvodai osztály számára épített épületben jelenleg egy vegyes korosztályú csoport van, de mindenkivel a korának megfelelően foglalkoznak. Kötelező köröket is bevezettek az óvodások számára: a szlovák nyelvet, a hittant Szénási Lilla tiszteletes asszonnal, a néptáncot és az angolt.

„Az óvoda átvétele után igyekszünk majd olyan nevelési programot kialakítani, amelyben helyt kap a martosi hagyományörzés, akár a legmodernebb oktatási-nevelési módszerek, de emellett a keresztyén értékek is. Ennek mindig is helyt adott az óvoda, hiszen már régóta rendszeres hitoktatás van, amelyben szinte mindegyik gyermek részt vesz vallási hovatartozástól vagy a keresztségétől függetlenül” – mondja Szénási Szilárd eszeres, a gyülekezet lelkipásztora.

Iski Ibolya

A NEHÉZSÉGEK KÖZÖTT IS HŰ MARADT ISTENÉHEZ

Czeglédy István Czeglédy Sándor és Kosa Margit szülők öt gyermeke közül másodiknak született 1910. augusztus 18-án Nagysallón. 1914 októberében Pápára költöztek, ahol apja teológiai tanár lett. Pákozdi László Márton egy társalgás során megjegyezte: könnyű volt nekik olyan házban teológussá nevelődniük, ahol az édesapjuk nagy teológus, édesanyjuk mélyen kegyes lélek volt, ők pedig, ha hancúroztak is, zsidó meg görög bibliákat hajigálhattak. Az ottani tanítóképző gyakorló iskolájában végezte az elemi iskola első három osztályát, míg az utolsó osztályt a pápai református elemi iskolában. Apja 1920-ban győri lelkész lett. István a győri bencés gimnáziumba járt, és ott is tette le az érettségi vizsgát. Egyidejűleg növendéke volt a győri városi zeneiskolának is. 1928 nyarán pár hónapig a gallneukirchener Brudergemeinde elmegyógyintézetében volt ápoló. Teológiai tanulmányait a Budapesti Református Teológiai Akadémián végezte 1928–1932 között, majd az Utrechti Birodalmi Egyetem teológiai karán folytatta tanulmányait a Stipendium Bernardinum segítségével. 1934–36 között Czeglédy az egyház és dogmatörténet legkorábbi szakaszát választotta főszakul, amelyhez nemcsak az újszövetségi szakot, hanem az ószövetségit is fölvette. Pákozdi László – aki Czeglédyhez hasonlóan az utrechti egyetem doktorjelöltje volt – megjegyzi, hogy vasárnapi szabadidejüket sokszor töltötték együtt, hol a tulipánföldek és csatornák mellett biciklizve (akkoriban Hollandiában egye-

temi tanárok és miniszterek is biciklin jártak még munkahelyükre), hol pedig a bőrig ható holland eső foglyaiként órákon át bridzseltek. Oly kitűnően megtanult hollandul, hogy szókés, „hollandos” arca miatt sokszor el sem akarták hinni, hogy nem helybéli. A hollandiai éveket megszakítva Budapesten tanult, ahol kápláni oklevelet szerzett 1932 szeptemberében. Ezután egy Cegléden eltöltött segédlelkészi év következett. 1933 őszén ismét Utrechtbe ment, ahol 1936 júniusában doktori szigorlatot tett teológiából. Hazatérve előbb Cegléden, majd Kelenföldön kapott segédlelkészi állást. Abban az időben Soltesz Elemér tábori püspök figyelt föl rá, aki rendszeresen kereste a jó képességű lelkészifjakat. 1937 júniusában a honvéd lelkészi karba vették fel. A budapesti honvédkórházak lelkésze volt pár hónap erejéig, majd a kőszegi tiszti nevelőintézet lelkésze lett. Ebben a beosztásban szolgált 1937. szeptember 1-től 1940. január 1-ig, amikor elfogadta a nagysallói egyházközség meghívását, és itt szolgált 1940. január 1-től 1944. április 1-ig. A háború kiszakította őt is a gyülekezeti életből és a tudományos munkából. Amikor behívták tábori lelkésznek, a 107-es tábori kórházhoz került. Lengyelországon, Oroszországon és Románián át nagy kerülővel érkezett haza Magyarországra. Kórházával gyülekezete vidékén tartózkodott, amikor megismerte és hamarosan feleségül is vette Nagy Sárát, akivel 1945. február 11-én kötött házasságot. 1945. április 1-jén pedig együtt estek fogságba a szlovák-magyar határvidéken. A háború elsöpörte első otthonát, könyvtárával, értekezésének kéziratával és sok más följegyzésével együtt. Útközben, a Cegléden rövid időre megálló hadifoglyonlatban tudta meg, hogy édesapja 1944 decemberében meghalt. Hadifogságáról sokszor beszélt, és

mindig a vidám, emberséges, előremutató dolgokat emlegette. A Reformátusok Lapja közölte egy nem református és nem lelkeszi jellegű fogolytársa megemlékezését. A fogságból 1947. július 20-án tért haza törött kézzel. Mint menekült lelkész – hiszen ekkor Nagysallót ismét visszacsatolták Csehszlovákiához – állami kongruával Cegléden kezdett újból, segédlelkészként. Innen 1948 júniusában Nyíregyházára került a Békefi Benő vezette diakoniszszaképző intézet oktatói lelkeszi állásába. 1952 októberétől budapesti józsefvárosi lelkész volt. Az 1953. év szeptemberével kezdte meg párhuzamos teológiai tanári munkáját a budapesti akadémia újszövetségi tanszékén. 1956-ban az otthonát teljesen elpusztították a harci események. 1957 júniusáig, a Salétrom utcai templom és parókia helyreállításáig itt szolgáltak. A teológia akadémián 1957-ben Czeglédy István átvette a dékáni tiszteletet. Ezekben az időkben vehetett részt a Prágai Keresztyén Békekonferencia alapító ülésén (1957), az Európai Egyházak Tanácsa liselundi alakuló ülésén és még több más nemzetközi konferencián.

Élete legutolsó szakaszában az újszövetségi szakbizottság egyik tagjává választották. Kiváló ismerője volt az újszövetségi görög szövegkritikának. A másik szakterülete az ószövetségi tudományok voltak. 1966 áprilisában szívinfarktust kapott, ám szeptemberben újból munkába állt. Nemcsak a saját tanszékén dolgozott, hanem részt vett a fordítóbizottság ülésein, sőt az 1965–66-os akadémiai évben, Bodonhelyi József halálával megüresedett gyakorlati teológiai tanszék óráinak javarészt is el látta. 1966. december 1-jén hunyt el.

Még 1936-ban Hollandiában írt Augustinusról, illetve az Ember Pál egyháztörténetét felhasználó holland Lampe professzorról szóló tanulmányt. Névtelenül írt a Reformátusok Lapjában a Biblia olvasását megkönnyítő miniatűröket. Alapító szerkesztője volt a Teológiai Szemlének, amelyben publikációja is megjelent. Főbb munkái: János evangéliumának exegézise (Budapest, 1955), Márk evangéliumának exegézise (Budapest, 1959), Jegyzetek Péter első leveléhez (Budapest, 1959), Jegyzetek a II. Korinthusi levélhez (Budapest, 1960), János első levelének exegézise (Budapest, 1962), Bibliaismeret (Budapest, 1965).

Tömösközi Ferenc

HA ISTEN MEGENGEDI ÉS ÉLTET

Egyik ismerősöm mesélte, hogy még a tél folyamán megbeszélte a család, hová mennek nyaralni. A gyerekek nagyon beleélték magukat, kitoró örömmel fogadták, hogy repülővel mennek, s mivel a tengernél lesznek, nem maradhat ki a hajókirándulás sem. Csupa újdonság, egy olyan világ lebegett a szemük előtt, amilyennel eddig még nem találkoztak. Mesésnek ígérkezett minden, nem bánták volna azt sem, ha január helyett júliussal kezdődött volna ez az év. De...

Márciustól itthon is módjukban volt megtapasztalni egy új világot, azt, hogy sehová nem mehetnek. Csodálkozva szemléltek, hogy az egyes országok lezárták a határaikat, a vonat- és autóbuszjáratok megritkultak, lebénult a légi közlekedés,

szinte megállt a világ. Egyszerre minden más lett. A számítógép is elvesztette varázsát, mivel megadott időben kötelezően ott kellett ülni előtte, s ráadásul még időhöz kötött feladatokat is meg kellett oldani, be kellett küldeni. Otthon nem sügött nekik senki, elmaradt az a fél mondat, ami átzökkentette volna őket a kis nehézségen. Egy idő után már azt az osztálytársukat is szívesen ölelték volna keblükre, akivel azelőtt nem igazán egyeztek. Mindenki hiányzott, a kibírhatatlan tanártól kezdve a legundokabb gyerekig. Némi örömet talán az okozott, hogy reménykedni kezdtek abban, hátha nyárra visszazökken minden a régi kerékvágásba, a világ újra határtalanná válik, elrepülhetnek vágyaik szigetére, és egy jót nyaralnak. De...

Közben az történt, hogy a férj elveszítette a munkáját, és megváltoztak anyagi körülményeik. Igaz, lakniuk van hol, nem éheznek, de a luxusutazásról le kell mondaniuk. A gyerekek becsapva érzik magukat, mivel szüleik nem teljesítik ígéretüket. Pedig őket is bántja, hogy így alakultak a dolgok. Hogyan magyarázzuk

meg a gyerekeknek, hogy ez nem a mi hibánk? – szegezte nekem a kérdést az ismerősöm. Ekkor villant át az agyamon egy régi emlék: még kisiskolás voltam, amikor a nagyapám arra tanított, hogy életünk Isten kezében van, nem mi rendelkezünk vele. Lehetnek terveink, vágyaink, sőt kell is, hogy legyenek, de mindig tudatában kell lennünk, hogy azok elérése nem csak tőlünk függ. Ezért, ha valakinek valamit megígérünk, hogy ekkor vagy akkor ott leszünk, ebben vagy abban segítünk neki, mindig hozzá kell tennünk, hogy: ha Isten megengedi és élтет. Nagyon sok váratlan dolog, az ember számára előre nem látható esemény adódhat, ami keresztülhúzza számításainkat, más mederbe tereli életünket.

Praxisom során nagyon sok szerencsétlen gyerekekkel találkoztam, akik nagy tragédiákat éltek át. Hirtelen elveszítették édesapjukat, látták hosszasan szenvedni édesanyjukat, jelenlétükben fulladt vízbe a testvérük, legközelebbi rokonaik – egy négytagú család – autóbalesetben haltak meg, és még sorolhatnám. Ezek mind pótolhatatlan veszteségek, még azt sem mondhatjuk az ilyen gyerekeknek, hogy ha majd jobbra fordul a világ sora, kedvezőbbek lesznek a feltételek, ez is rendeződik.

Egy exkluzív nyaralás elmaradását ne tragédiaként éljük meg a gyerekek, s főleg ne úgy, hogy a szüleiket hibáztatják miatta. Az életre kell nevelni őket, hogy tisztában legyenek azzal, hogy mi az, amiért valóban felelősséget vállalhatnak a szüleik, s mi az, amiért már nem. Az édesapjuk előre nem látható okok miatt veszítette el a munkáját, tavaly decemberben még nem tudhatta, milyen lesz a világ idén márciusban, mi minden változik meg. Önhibáján kívül került ebbe a helyzetbe. Nem azért lett munkanélküli, mert rosszul teljesített, részegen járt volna munkába, kiállhatatlan

lett volna a munkatársaival vagy hasonló. Ne ítélkezzenek az apjuk felett, amíg nem látják az összefüggéseket, próbálják inkább beleélni magukat a helyzetébe, hogy hogyan is érezheti most magát.

Azt is megtanulhatják ebből a leckéből, hogy máshol is vannak szép tájak, és máshol is érezheti jól magát az ember, nemcsak a kiszemelt, távoli szigeten. Attól, hogy nem egy néger felszolgáló hozza ágyba a reggelijüket, sőt, ágy sincsen a sátorban, amiben alszanak, még nem dől össze a világ. Ilyen helyzetben más kalandok kínálkoznak, például hol és hogyan lehet beszerezni a reggelire valót, a nagy hajóutazás helyett lehet csónakázni a tavon, s a repülőtéren való várakozás helyett ügyesen haza lehet biciklizni. Bebarangolhatják közvetlen környezetüket, megismerhetik természeti szépségeit, híresebb építményeit, történelmét, kultúráját. Számos meglepetést tartogat még az ismert táj is, s rájönnek, mi mindent nem vettek eddig észre, mi mindent nem tudtak erről vagy arról a helyről.

A hazai vagy közeli utakra is alaposan fel lehet készülni, megkérhetik a gyerekeket, hogy előre nézzenek utána, mi mindent lenne érdemes megnézni a kiválasztott helyen. Milyen volt a történelme, voltak-e csaták azon a tájon, kik harcoltak kik ellen, mit szerettek volna elérni, nőnek-e ott különleges növények, milyen állatok élnek azon a tájon? Született-e ott híres ember? Miben alkotott nagyot? Miért érdemelte ki az emberek csodálatát? Sokat tanulhatnak így a gyerekek, s meglátják, nem maradnak el az életre szóló élmények sem. A kiszemelt álomsziget az eleve elkápráztatja őket, s olyan kép alakult ki bennük róla, hogy ott csak a szép és jó várhat rájuk. Azonban ilyen helyen is érheti csalódás az embert, átélhet kellemetlen élményeket, megbetegedhet, balesetet szenvedhet, becsaphatják, meglophatják stb. Más szóval: a csodás helyek sem csak csodával várják az embert. Ráadásul a gyermekeik még fiatalok, sok helyre eljuthatnak.

Nem árt, ha azt is megtanulják, hogy életünk Isten kezében van, és sok minden nem csak tőlünk függ, és nem csak rajtunk múlik. Másképpen fogják látni szüleik ígéretét és jelenlegi helyzetét is, ha tudatosítják ezt. S akkor majd ők is úgy ígérenek valamit, hogy hozzáteszik: ha Isten megengedi és élтет.

Hadas Katalin

EGY TEOKRATIKUS DIKTATÚRA DISZTÓPIÁJA

A szolgálólány meséje és a Testamentumok

1985-ben jelent meg Margaret Atwood *A szolgálólány meséje* című könyve, mely jó kritikát kapott, de nem lett világsiker. Hozzánk, Kelet-Európába a könyv el sem jutott, csupán a kétezres években jelent meg a piacon. Pedig mi, a kommunista diktatúrában élők értettük volna. A tavalyi évben, harmincnégy évvel később megjelent a regény folytatása is *Testamentumok* címmel. Még 2017-ben *A szolgálólány meséjét* feldolgozták egy nagy sikert aratott tízrészes filmsorozatban, így a regény folytatásának megjelenését nagy várakozás övezte. A könyv világsiker lett, az író pedig világhírű.

A regény egy disztópia – egy elképzelt negatív jövőkép –, mely egy fundamentalista, teokratikus diktatúrában játszódik. A történet szerint az Egyesült Államokban puccsot hajtanak végre, megszűnik a demokrácia, helyét pedig felváltja egy keresztény diktatúra. Mint minden totalitárius rendszer, itt is megvannak a számunkra jól ismert jegyek: a félelem, a besúgóhálózat, a hazugság. Tehát a régi rendszert felváltja ez a bibliai tanításra alapozott Gileádi Köztársaság, ahol a Biblia tiltott könyv! Nem olvasható, nehogy kiderüljenek a félremagyarázott, kicsavart, hamis eszméi a rendszernek. A felépített társadalomban mindenkinek megvan a maga helye, besorolása, melyet a ruhaviseletük színe is mutat. Vannak parancsnokok, feleségek, szolgálólányok, márták, szemek, angyalok, nemnők stb. A Feleségek kéket viselnek, a tisztaság, Szűz Mária színét; a Szolgálólányok vöröset, mely a szüléssel járó vért szimbolizálja. Az elitet, az uralkodóosztályt a Parancsnokok alkotják, s ha a házasságuk gyermektelen, Szolgálólányt rendelnek ki hozzájuk, mindezt a Teremtés könyvének jákóbi történetére alapozva: „Amikor Ráhel látta, hogy ő nem szülhet Jákóbnak, féltékeny lett Ráhel a nővére, és ezt mondta Jákóbnak: Adj nekem fiakat, mert ha nem, belehalok! Jákób megharagudott Ráhelre, és így szólt: Talán Isten vagyok én, aki megtagadja tőled az anyaméh gyümölcsét? Ő pedig ezt felelte: Itt van Bilha, a szolgálóleányom, menj be hozzá, és ha majd a térdemen szül, az ő révén nekem is lesz fiam.”

A *Szolgálólány meséje* című könyv főszereplője Fredé (Fredé+birtokjel), akit, mint szolgálólánynak szánt egyed, a Vö-

rös Központban nevelnek át. Itt meg kell tanulnia a társnőivel együtt, hogy nincs identitása, hogy mi a kötelessége, és ha ezt elfogadja, bizonyos védettséget élvezhet, pl. nem kerülhet a gyarmatokra veszélyes hulladékot takarítani. A központban a Nénik végzik az átnevelést, ők alkotják Gileád legérdekesebb csoportját, s majd a regény folytatásában jobban megismerhetők lesznek. A regény történetét Fredé meséli, csak annyit látunk a totalitárius rendszerből, amennyit ő is lát. Csak annyit ismerhetünk meg a diktatúra működéséből, amennyit ő is ismer. Ez egy

viszonylag szűk látókört ad az olvasónak, de a könyv ennek ellenére is izgalmas.

A tavaly megjelent *Testamentumokban* kinyílik Gileád. Itt már három nő szemszögéből, elbeszéléséből látjuk és ismerjük meg az eseményeket és a diktatúra felépítését, működését. Az egyik elbeszélőnk Gileádban nevelkedett és nőtt fel fiatal nővé, a másik egy Kanadában élő kamaszlány, míg a harmadik a Nénik rettegett csoportjának leghatalmasabbika: Lydia néni. Sőt, egy új csoportja is bemutatásra kerül Gileádnak: a Gyöngyleányok, akik a missziói munkát végzik. Jól láthatjuk, hogy a diktatúra elitjének semmi köze a keresztény értékrendhez, erkölcsöz; megismerhetjük az oktatási rendszerüket, hogy milyen rövid idő elég az átneveléshez, agymosáshoz; és a kanadai lányon keresztül kapunk egy kis betekintést a

Gileáddal szomszédos, demokratikus állam sunyi magatartásába, alibizmusába. A könyvben nagyobb szerepet kap és jobban megismerhetőbbé válik a Mayday földalatti mozgalom, mely nőket szöktet ki Gileádból, vagy minél több információt próbál szerezni a diktatúra szennyes működéséről. Hihetetlenül érdekes és izgalmas a könyv, melynek végén az olvasó megéri a rendszer bukását.

Az írónt azzal vádolták, hogy keresztényellenes könyvet írt. Csakhogy a könyv nem a kereszténységről szól, hanem egy totalitárius rendszerről, ami történetesen

bibliai szimbólumokat használ. Ezt a diktatúrát emberek építik ki, keresztény ideológiát húznak rá, mely teljesen elferdíti a keresztény tanítást. Miért éppen keresztény diktatúra? Az írónt saját bevallása szerint azért választotta ezt a formáját a zsarnokság bemutatásának, mert szerinte ezt érthetik meg legjobban az amerikai olvasók. Az ő számukra egy kommunista vagy katonai diktatúra nagyon távoli, érthetetlen, viszont a keresztény értékek erősek Amerikában, ismert a 19. századi puritán mozgalom is.

Sok szeretettel ajánlom a könyvet mindazoknak, akik valami nagyon jót szeretnének olvasni. Mindenképpen a *Szolgálólány meséjével* kezdjék az olvasást, hiszen a *Testamentumok* enélkül nem érthető.

Édes Enikő

A Zsinati Tanács határozatai

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinati Tanácsa IX. ülészakának 39. ülésén, amelyre 2020. június 6-án Rimaszombatban került sor, az alábbi közérdekű határozatokat hozta.

- Tudomásul veszi a Czeglédi Péter Református Gimnázium működéséről szóló jelentést, és megállapítja, hogy egyházunk nem tudja átvenni az alapító-fenntartói jogokat. Egyúttal indítványozza, hogy az alapító-fenntartó szervezzen egy fórumot az iskola jövőjéről, melyen egyházunk elnöksége, a zsinati főtanácsos és a Közoktatási Tanács elnöke is részt vesz.
- A Pozsonyi, Komáromi és Barsi Református Egyházmegye lelkészeit megkérdezi, hogy hozzájárulnak-e ahhoz, hogy személyi adataikat érintő szolgálati adataikat tudományos feldolgozás céljából kiadjuk Kránitz Zsoltnak, a Dunántúli Református Egyházkerület pápai levéltárosának. A lelképásztorok beleegyezése esetén tudományos célokra egyházunk kész átadni a kért adatokat.
- Elrendeli a lelkészi törzslapok frissítését egyházunkban.
- A Zsinat elé terjeszti egyházunk szeretetszolgálatáról szóló 1/2003-as számú törvény módosítását, a Zsinat Jogi Bizottsága által jóváhagyott szöveggel.
- Az egyháztagság meghatározásának kérdéskörét – a Zsinat Jogi Bizottság két megoldási javaslatával – a Zsinat elé terjeszti.
- Az 1/2000-es számú törvény módosításának előkészítésére eseti bizottságot hoz létre, melynek tagjai Fazekas László püspök, Géresi Róbert püspökhelyettes, Édes Enikő igazgató, a Közoktatási Tanács elnöke, Kassai Gyula esperes, Rákos Loránt zsinati tanácsos, Molnárné Pelle Beáta igazgató és Molnár Sándor zsinati főtanácsos.
- Egyetért az esküszövegek revideálásával, és a beterjesztett esküszöveg-javaslatokat a Zsinat Teológiai és Jogi Bizottsága elé terjeszti. A két bizottság 2020. augusztus 31-ig kell véglegesítse az egyes eskü szövegjavaslatát.
- Tájékoztatja a Nagymihályi Református Egyházközséget, hogy a Közalap alaptörvényéből a ZST-77/2019-es számú határozatban

jóváhagyott feltételek mellett tud kölcsönt jóváhagyni. Amennyiben a Nagymihályi Református Egyházközség továbbra is igényt tart a maximálisan 20.000 € kölcsönre, a kérelmét egészítse ki a ZST-77/2019-es számú határozatban foglalt dokumentumokkal.

- Jóváhagyja a rimaszombati egyházi iskolai étterem 2019. évi zárszámadását, továbbá engedélyezi, hogy a 7.828,50 euró nyereség a könyvelés bevétele oldalán egyéb alapok tételéhez kerüljön jóváírásra.
- Felkéri a Közalap kuratóriumait, hogy 2020. június 30-ig tegyenek javaslatot a Közalap építkezési és egyházépítési kerete támogatásainak kifizetésére, egyúttal határoz arról, hogy az egyházépítő keretből az idén maximum 10.000 € osztható ki.
- A Zsinati Tanács a Zsinat IX. ülészak 11. ülését 2020. november 6–7-re hívja össze. Az ülés napirendjét a Zsinati Tanács a következő ülésén határozza meg.
- A Kulturális Minisztérium kérésének eleget téve a törvényes képviselők adataival kiegészíti az egyházközségek nyilvántartását. A Zsinati Tanács megalázkodóan érzi, hogy az egyházközségeink megalakulásának dátumaként az adatbázisban az azonosítási szám kiadásának dátumát kell feltüntetni.
- Hozzájárul Feszty Zsolt lelkész megválasztásához a Kulcsodi Református Egyházközségbe.
- Hozzájárul Langschadl István lelkész megválasztásához a Padány-Bögellői Református Egyházközségbe.
- Tudomásul veszi, hogy 2020. június 1-jei hatállyal Agócs Galgóczy Tímea újra a Balogiványi Református Egyházközség törvényes képviselője.
- Bekapcsolódik a magyar szervezetek által a 2021-es népszámlálásra közösen szervezett kampányba.

Pályázat lelkészi állás betöltésére

A Zsigárdi Református Egyházközség Presbitériuma 2020. június 5-én megtartott presbiteri gyűlés 4/2020-as határozatának értelmében élni kíván a lelkészválasztás jogával.

A Zsigárdi Református Egyházközség a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház 3/2012-es számú, a lelkészek választásáról szóló törvény 6§-a (2) bekezdésével összhangban pályázatot hirdet a megüresedett első lelkészi állás betöltésére. A gyülekezet – melynek a liturgiában használt nyelve a magyar – biztosítja a teljes gyülekezeti fenntartású lakhatást, az egyéb juttatásokat pedig díjlelvélben határozza meg. A gyülekezet elvárja a lelkészi szolgálattal járó általános szolgáltatások teljes körű és önálló ellátását.

Pályázhatnak mindazon lelkészek, akik teljesítik a Szlovákiai Református

Szavics László

Keresztyén Egyház általános érvényű belső jogszabályainak idevonatkozó rendelkezéseit. A gyülekezet örömmel venné, ha a pályázó lelkész hitét szeretetben

megelő, lehetőleg házaspár, az ifjúsággal örömmel foglalkozó, jó énekes, a közéletben aktív és a kulturális életben tevékeny személy lenne, mivel ez évben elkészül a bölcsődénk is.

Benyújtandó dokumentumok: részletes szakmai önéletrajz a lelkészi szolgálatban eltöltött évek feltüntetésével, valamint pár pontban felvázolt tervek és célkitűzések a gyülekezetépítéssel kapcsolatban.

A meghívással megbízott gondnokok: Baranyay Alajos (0918 493 659), Szabó Gyula

A pályázatokat az alábbi címre kell beküldeni: Református Lelkészi Hivatal, 925 83 Zsigárd/Žihárec 575.

A borítékra kérjük feltüntetni: PÁLYÁZAT. A beküldési határidő 2020. augusztus 25.

EGYRE NÖVEKSZIK A REFORMÁTUS ÓVODÁSOK SZÁMA

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház területén a 2019–2020-as iskolai évben négy egyházközségi alapítású óvoda működött. Szeptembertől további településeken indul majd a református nevelés az óvodákban. A beiratkozási adatok alapján a komáromi Csillag és a somorjai Kiskakas óvodában van túljelentkezés. A református óvodákat szeptemberben várhatóan több mint százhatvan óvodás látogatja majd.

Komárom

A Komáromi Református Egyházközség által alapított és működtetett Csillag óvodát és bölcsődét az elmúlt év június végén adták át rendeltetésének. A 63 férőhelyes, három csoporttal működő oktatási-nevelési intézménybe a május végéig meghirdetett beiratási időszakban 23 gyermeket írtak be. A jelenlegiek közül tizenketten iskolások lesznek, szeptemberben a hiányzó helyekre 17 jelentkezőt vehetnek fel. A többiek helyhiány miatt várólistára kerülnek, akiket csak üresedés esetén vehetnek fel – tájékoztatott Kovács Adriana, az óvoda megbízott igazgatója.

Somorja

Somorján is befejeződtek a Kiskakas óvoda és bölcsőde építkezési munkálatai. Az egyházközség májusban meghirdette a 45 férőhelyes, három csoportosra tervezett óvodába a 2020–2021-es iskolai évre szóló beiratást. Komzsík Diana, az óvoda leendő igazgatója elmondta, hogy az oktatási-nevelési intézmény betelt – 45 gyermeket írtak be – és már több jelentkezőt el kellett utasítani. A gyerekek közül többen még nem töltötték be a harmadik életévüket, ők így januárban kezdik meg az óvodalátogatást. Somorján hét önkormányzati óvoda működik, az egyházközség által alapított lesz a nyolcadik. A Kiskakasba nemcsak helyiek jelentkeztek, hanem a környező falvakból is: Csallóközcserételepről, Úszoráról, Bacsfáról, Gútorról és Bélvátáról. „Szeptembertől az óvodában két csoporttal indulunk, és januártól nyitjuk meg a harmadik csoportunkat az akkor belépő gyerekszám miatt. Hála Istennek, hogy az induló óvodánk már az első tanévben teljes kapacitással tud működni” – mondta Komzsík Diana, aki elárulja azt is, hogy abból az önkormányzati óvodá-

ból, ahol jelenleg óvónőként dolgozik, öt gyermek jön át a Kiskakasba, valamint négy felnőtt (három óvónő és egy takarítónő). A bölcsőde két csoportban húsz kisgyermekkel indul szintén szeptemberben, ahol még van pár kiadó hely az azt igénylőknek.

Érsekkéty

Az egyházközség az alapiskola mellett egy 25 férőhelyes óvodát is működtet. A beiratási időszakban négy gyermeket írtak be, így szeptemberben 18 óvodás látogatja majd az oktatási-nevelési intézményt. Hajdú Árpád igazgató tájékoztatása szerint még van hét szabad hely. Az óvodát nemcsak a helyiek látogatják. A környékbeli településekről ketten vannak, őket az iskolabusz hozza a többi iskolással együtt.

Tornalja

2019 augusztus végén adták át Tornalján a 40 gyermek részére készült, két csoportszobával rendelkező egyházi óvodát. Az egyiket az épület alsó szintjén, a másikat az emeleten alakították ki 20-20 gyermek számára.

„Az elmúlt esztendőben, amikor szeptemberben megnyitottuk az óvodát, csupán tíz gyermekünk volt, mivel későn érkezett meg a minisztérium engedélye. De hála Istennek, év közben is gyarapodtunk, jelenleg 15 gyermek jár az óvodánkba. Közülük ketten lesznek iskolások. Így tizenhárman maradnak szeptemberre. A májusi hónap folyamán 15 gyermeket írtak be az óvodánkba, többet, mint egy évvel korábban. Az új tanévet így már 28 gyermekkel kezdetjük el. Ebből 18-an még csak most háromévesek vagy három év alattiak. Ez viszont jó, mert így három éven keresztül számolhatunk velük” – tájékoztatott Fazekas Ágnes lelkipásztor, aki reméli, hogy a nyári hónapok folyamán, szeptemberig ez a szám még emelkedni fog. Még van 12 helyük, de szeretnék, ha az óvodások száma legalább 32–36-ra növekedne. Elutasítani senkit sem szeretnének, hiszen felekezeti hovatartozás nélkül bárki jelentkezhet az egyházközségi óvodába. „Bízunk továbbra is Isten gondviselő szeretetében és kegyelmében: Az Úr segít el bennünket egészen idáig!” – mondta a lelkipásztor.

Rimaszombat

Rimaszombatban szintén az elmúlt évben, szeptember 1-jén nyílt meg a Szlovákiai Református Keresztény Egyház által alapított és működtetett Gólyavár református óvoda. A 60 gyermek számára kialakított új épületben jelenleg két csoport működik 15-15 óvodással. A május 31-ig tartó beiratási időszakban 15 új óvodást írtak be. „Még van három szabad helyünk, hogy mindkét csoport teljes kapacitással tudjon működni. A beiratottak közül azonban nem minden gyermek lép be szeptemberben az óvodába, mert még vannak közöttük három éven aluliak, ők később csatlakoznak a többiekhez. A harmadik tervezett csoport egyelőre nem indul el” – mondta Varga Tünde óvodaigazgató, aki bizik abban, hogy szeptemberig még növekedni fog az óvodások száma.

Martos

Martoson is tavaly, június elején adták át a negyven gyermek számára kialakított református óvoda épületét, ahová szeptemberben be is költözött az önkormányzati óvoda. Szénási Szilárd esperes, a gyülekezet lelkipásztora tájékoztatása szerint már folyamatban van az oktatási-nevelési intézmény fenntartói jogának átvétele.

Kassa

Az elmúlt év októberében két csoportszobás, 38 gyermek nevelésére alkalmas református óvodát adtak át Kassán, amely a tervek szerint az idén szeptemberben nyitná meg kapuját a gyermekek előtt. Az illetékes minisztérium azonban még nem engedélyezte az óvoda működtetését, így nem is hirdették meg az intézménybe a beiratkozást – tudtuk meg Orémus Zoltán esperestől, a kassai magyar gyülekezet lelkipásztortól.

A református óvodák a magyar kormány támogatásának köszönhetően épülhettek fel a Kárpát-medencei Óvodafejlesztési Program keretében. Óvodai és bölcsődei beruházások jelenleg is zajlanak Zsigárdon, Vágfarkasdon, Perbetén, Hetényen, Bátorkeszin, Királyhelmeceken, Pálfalán, Léván. Marcelházán az idén márciusban fejeződött be a bölcsőde építése, az intézmény átadás előtt áll.

Iski Ibolya

NEMZETI ÖSSZETARTOZÁS NAPJA

Júniusi számunkban közöltünk néhány beszámolót, miként emlékeztek gyülekezeteink a Nemzeti Összetartozás Napján a 100 évvel ezelőtti tragikus történelmi eseményekre. Amint azt előző számunkban is jeleztük, ez alkalommal is összefoglaljuk a szerkesztőségbe beérkezett tudósításokat.

Komárom

2020. június 4-én, délután a Concordia vegyeskar a Szózat éneklésével kezdte meg félórás műsorát a komáromi református parókia udvarán, a Trianon-emlékműnél. Ezt, a magyar nemzet szétszakításának emléket állító szobrot 2010. június 4-én avatták fel. Ez volt az első ilyen jellegű alkotása Smidt Róbert szögyéni faragó művésznak. A tölgyfából készült ötméteres emlékmű törzsét egy életfa alkotja. A körülötte lévő, deréktájban – egy 1920. június 4. feliratú – fémgyűrű által összeszorított, négy kéz nélküli alak ábrázolja az 1920-ban elcsatolt nemzetrészeket. A szobor alsó részébe Reményik Sándor: Gyűrűt készítettetek című versét véste a művész. Ez a költemény négy nappal a békediktátum aláírása után keletkezett.

A Concordia vegyeskar műsorában egyéb kórusművek mellett helyet kapott a Pap-Váryné: Magyar hitvallás (Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában...) c. versének Szabados Béla által megzenésített változata is.

Az énekszó alatt egyre többen gyűltek össze a Trianon-emlékműnek helyet adó udvaron. A jelenlévőket Feszty Zsolt lelkipásztor köszöntötte, majd Tóth Tibor, Kis- és Nagyszelmenc szülötte, a Komáromi Jókai Színház egykori igazgatója szavalta el Juhász Gyula: Trianon című versét. 16,30-kor pedig megkondultak a református templom harangjai, emlékezve a 100 évvel ezelőtti tragikus történelmi eseményre.

Fazekas László püspök, a komáromi gyülekezet lelkipásztora szeretettel hívta a jelenlévőket istentiszteletre. A koronavírus-járvány miatti intézkedések fényében 18,00 órától a 65 év feletti korosztály, 19,00 órától pedig a 65 év alatti korosztály részére szól Isten ígéje. A püspök Mt 15, 21–28 igeszakasz alapján szól a jelenlévőkhöz. Az 1920-as világi és egyháztörténelmi események ismertetése után rámutatott a fogalmi zavarok tisztázásának időszerűségére. Sokszor nacionalizmussal, sovinizmussal, patriotizmussal vádolnak bennünket. Nekünk a vérünk-

Fritz Beke Éva

ben, zsigereinkben van a magyarság. Mi is tisztelünk másokat, de természetesen elsőbbséget élvez a családjunk. Tiszteljük a más vallásúakat, de a keresztyénség elsőbbséget kap. A keresztyén valláson belül a református vallás áll közelebb a szívünkhöz. Ismerjük más népek történelmét, de a magyar történelmet jobban szeretjük. A Szentírásban is meg van írva, hogy Jézusnál elsőséget élvez az ő népe, de más népeket is tisztel, más nép fiain is segít. Tudjuk mi is, hogy nem véletlenül születtünk ide, e mögött Isten akarat van, s ezért hálával tartozunk. Fontos tudatosítani, ki-ki tudja, honnan jött és kihez tartozik! Aki magyarnak vallja magát, de nem szereti a magyar népet, nem tartja becsben Isten törvényét, az nem tudja, hová tartozik. Aki nem tulajdonít jelentőséget gyökereinek, az kiszolgáltatottá válik, mert nem lesz, ami stabilizálja. A közömbösség, a közöny helytelen magatartás, mert ha részesei vagyunk egy közösségnek, akkor felelősséget kell vállalni azért a közösségért, ahová mi is tartozunk.

Az igehirdetést után a 100 ima című kötet utolsó könyörgésével zárult az alka-

lom, majd Dráfi Mátyás, Jászai Mari-díjas színművész szavalta Reményik Sándor: Gyűrűt készítettetek című versét.

Ezt követte a Trianon-emlékmű koszorúzása, és a nemzeti imádságunk éneklésével ért véget az emlékezés.

Ungi egyházmegye

Száz éve történt, de még ma is fájdalmat okoz. Száz éve történt, de a sebek nem gyógyultak be. Száz éve történt, de a magyar nem feledte, és emlékezett rá. Ahol magyar ember él ezen a földön, ott június 4-re fájdalommal és talán dühvel emlékeznek. Keresztyén emberekként azonban jelen van az emlékezésünkben a remény Isten gondviselésében. Ahogyan Jób könyvében olvassuk: „Mert ő megsebez, de be is kötöz, összezúz, de keze meg is gyógyít” (Jób 5,18). Ennek jegyében emlékeztek az ungi egyházmegye gyülekezetei is 2020. június 4-én és az azt követő vasárnapon.

Nagykaposon a magyar kulturális szervezetek és az önkormányzat szervezett megemlékezést. Az alkalom harangzúgással kezdődött, majd elhangzott több beszéd, emlékezés. A Cantabile kamara-

kórus énekekkel szolgált, megkoszorúzták a téren álló Turul-szobrot. Ezután a helyi református templomban emlék-istentiszteletet tartottak, melyen Pándy Árpád, nagykaposi lelkipásztor szolgált.

Kaposkelecsényben, a helyi tájházban és annak udvarán zajlott a megemlékezés. Az alkalmat Varga Tibor polgármester, a helyi gyülekezet presbitere nyitotta meg beszédével. Ezután Pospíšil Miklós lelkipásztor hirdette Isten ígését. Az áhítat után Balázs Lilla énekelt. Beszédet mondott Petneházy Attila, a magyar-magyar kulturális kapcsolatokért felelős miniszteri biztos. A megemlékezés a Turul-szobor koszorúzásával folytatódott, majd az összetartozásunk tüzének közös meggyújtásával zárult, melynél a nagykaposi 6. számú cserkészcsapat működött közre.

Abarán, az emlékezés keretein belül szavalatok, énekek hangzottak el. Itt is Isten ígéje állt a középpontban. A megemlékezésen fát ültettek, hogy így is emléket állítsanak a máig ható tragédiának.

Az említett alkalmakon kívül az egyházmegye minden gyülekezetében tartottak megemlékező istentiszteleteket. Megszóltak a harangok, és Isten megtartó kegyelmében bízva hívták segítségül az Úr nevét.

Ladmóc

2020. június 4-én 16.30 perckor megszóltak a ladmóci templom harangjai, hogy egy pillanatra megállva közösen emlékezzünk a 100 évvel ezelőtti történet nemzeti tragédiára, a trianoni békediktátum aláírására és Magyarország megcsonkítására.

16.32 perckor, a békediktátum aláírásának időpontjában a községi hangosbemondón keresztül egy komoly, verses-zenés összeállítás keretében gyülekezetünk lelkipásztora szólt a gyülekezet tagjaihoz és községünk lakosaihoz, megemlékezve az évfordulóról, annak előzményeiről és következményeiről. Megemlékezésünket Szentháromság vasárnapjának délutánján, június 7-én templomunkban a „Trianon 100” történelmi előadással egybekötött zenés, evangelizációs istentisztelettel folytattuk.

Az evangelizációs istentiszteleten az ígét Lucskay Erzsébet rendőrségi lelkész Jn 1,14–18 alapján hirdette, kihangsúlyozva, hogy Isten itt van köztünk, életünk, családunk, mindenünk – múltunk és jövőnk – is az ő kezében van.

Az evangelizációs istentisztelet után a

Szavvas László

Karcsa-parti dicsőítő zenekar koncertjének első része következett. Hornyák István zenekarvezető köszöntötte a gyülekezetet, és kifejezte örömét a templomi szolgálattal kapcsolatban. Ide mindig szívesen térnek vissza, hiszen hét éven keresztül énekkarukkal rendszeresen részt vettek a gyülekezetünk által szervezett kórustalálkozókon, most pedig zenekarukkal tehetnek bizonyosságot hitükről, Isten szeretetéről és kegyelméről.

A zenekari bizonyoságtétel után került sor a „Trianon 100” történelmi előadásra, amelyet Lucskay András nagyszalánci lelkipásztor készített és tartott meg. Előadásában a trianoni eseményeket és annak következményeit 11 pontban vázolta fel. Frappáns előadasmódja magával ragadta a hallgatóságot, közelebb hozta és érthetőbbé tette a 100 évvel ezelőtti történéseket és azok összefüggéseit. Az előadás után a Karcsa-parti zenekar koncertjének befejező része következett, amelyet vaspallosal köszöntünk meg.

Istentiszteletünk méltó befejezéseként a templom előtt állva – kis falunk fölött – közösen énekeltük el a nemzeti imádságunkat, majd spontán a székely himnuszot. Jó érzés volt így közösen emlékezni, és bár az évek múlnak, de Isten kegyelméből még 100 év után is tudjuk, kik vagyunk, hová tartozunk, és ezt nem feledjük.

Kisgéres

Régen, vasárnap délutánonként kiültek a szomszédok, az idősebbek a kapu előtti padokra, és megbeszélték az egész hét eseményeit. Sokan pletykálkodásnak neveznék ezt, szerintem úgy is lehetne fo-

galmazni, hogy tartották a kapcsolatot, kibeszélték magukat. Nekem hiányoznak a vasárnap délutáni séták, a találkozások, köszönések, a „hogyan vagy?” kérdések, „ki fia vagy lánya vagy?” érdeklődések. Sok mindent meg lehetett tudni, sok mindent meg lehetett beszélni egy padon ülve. Lehetett mesélni arról, hogy bezzeg az én időmben..., amikor az a rendszer volt..., amikor elvitték nagyapádat a háborúba..., amikor szétszakították a családot..., amikor megözvegyültem és gyászoltam...

Ma már ritkán ülünk le egy padra mesélni, emlékezni. Éppen ezért állítottunk egy templomra néző padot Trianon 100 kapcsán, hogy lehessen mesélni arról a nagy háborúról, amikor szétszakították az országot, amikor megözvegyültünk. Legyen hol beszélni a 100 éves gyászunkról. Mert emlékezni kell, kapcsolatot tartani kell, kibeszélni magunkat kell. Ez a pad teljesen alkalmas lehet erre.

Június 7-ei vasárnapon mi is emlékeztünk, Isten ígétének engedve: „Emlékezz vissza az egész útra, amelyen vezetett Istened, az Úr...”. Ez az íge nemcsak az istentisztelet egyik alapigéje lett, hanem rákerült arra az emléktáblára is, amely a templom előtt kialakított téren látható. Itt kapott helyet az az emlékpád is, amelyre, ha ezek után bárki leül, vagy csak rátekinthet a templomba jövet, akkor nem fog elfelejteni hálát adni Istennek az elszakítottág elmúlt száz évében is megtartó, határtalan szeretetéért. Trianon óta elmúlt 100 év, és mi még mindig itt vagyunk, anyanyelvünkön beszélünk egymással és az Úr Istennel, magyarul éneklünk és imádkozunk. Egy fát és annak elvágott gallyait ábrázoló kovácsoltvas pad emlékeztet minket itt, Kisgéresben is arra, hogy az élet nehézségei megtépázhatnak minket, de Isten kegyelme megtart. Lehet, hogy világi hatalmak éket vertek, országhatárokat állítottak közénk, de az Úr most így, ebben a történelmi helyzetben számít ránk az ő szolgálatában. Ha így teszünk, akkor az Úr a népek tengerében, az ő „gyümölcsösében” jó gyümölcsöt termő faként ezután is meg fog őrizni. Mert ahogyan az első zsoltárban olvassuk: „(aki) az Úr törvényében gyönyörködik ... olyan lesz, mint a folyóvíz mellé ültetett fa, amely idejében megtermi gyümölcsét, és nem hervad el a lombja”.

Igen, senki és semmi más, de az Úristen képes fordítani a dolgokon.

**FBÉ, Kraus Viktor, SI,
Blanár Gabriella**

Adj szívesen, az Úr megáldja munkádat!

Nagy örömmel szolgál hírt adni arról, hogy a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Diakóniai Központja szociális ruhaholtot nyitott királyhalmeci kirendeltségén (Fő utca 47.). A szolgáltatás célja elsősorban használt ruhák gyűjtése és szimbolikus áron való árusítása a rászorulóknak számára. A múltban több ruhafelajánlás is történt a Diakóniai Központ részére, amelyeket raktárhelyiség és a közvetlen továbbadás lehetősége nélkül vissza kellett utasítanunk. Erre a jövőben nem lesz szükség. Ez a hely azonban sokban különbözik majd egy hétköznapi ruhaüzlettől. A megnyitóra 2020. június 9-én került sor. Az alkalomra meghívást kaptak az egyházmegye lelkészei is, hiszen fontos feladatuk lesz abban, hogy hírt adjanak a szolgálat létrejöttéről a gyülekezeteikben. Ugyancsak részt vettek a találkozón a Királyhalmeci Városi Hivatal és a helyi munka-, szociális és családügyi hivatal képviselői, hiszen egy ilyen program megvalósítása csak a megfelelő együttműködéssel valósulhat meg. „A kapcsolatépítést tudatosan is szeretnénk előmozdítani tematikus börcék szervezésével, amikor egy-egy tárgycsoport (téli ruha, taneszköz, kisebb háztartási gépek) begyűjtését és kiadását hirdetjük majd meg. Mindeközben az jelentené a szolgáltatás református, keresztyén jellegét, hogy ezen alkalmakon lehetőség lesz a lelkésszel, lelkigondozóval vagy szociális munkással való személyes beszélgetésre is” – mondta Demeter Ibos Henrietta, a Diakóniai Központ igazgatónöje. Reméljük, hogy Isten megáldja ezt a kezdeményezést, úgy ahogy azokat is, akik a lehetőségekhez mérten felajánlják javaikat mások megsegítésére.

Haris Szilárd

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Diakóniai Központja újabb védett műhely indítását tervezi a nyári hónapokban, amely a komáromi Timóteus Ház területén kerül kialakításra az Újvári út 3. szám alatt. A védett műhelyben mosoda fog működni a szociális szolgáltatások, a magán- és kereskedelmi szektor részére. A szolgáltatások között szerepel majd: öltöny, fehérnemű és függönyök, valamint munkaruhák mosása és szárítása. A védett műhely indításának fő motivációja a minőségi szolgáltatás nyújtása mellett a speciális igényű alkalmazottak integrációja és segítése a Diakóniai Központban.

IDEJE AZ ÉPÍTÉSNEK GÖMÖRBN IS

Rimaszombatban is megnyílt az „Ideje az építésnek...” – Megújuló műemlékek a Kárpát-medencében című vándorkiállítás, melyet a Teleki László Alapítvány és a Magyarság Háza indított útjára 2018-ban Budapestről. Azóta a kiállítás látható volt Százhalombattán, Visken, Ungváron, Nagyszőlősen, Beregszászon, Szatmárnémetiben, Nagyváradon, Királyhalmecen, Kassán, Szepsiben, s a nyári hónapokra Gömörbe érkezett.

Szarvas László

A 2020. július 3-án, pénteken délután bemutatott tárlat a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Tudományos Gyűjteményének épületében, a Csillagházban kapott helyet.

A megnyitón Géresi Róbert püspökhelyettes köszöntötte a szép számban megjelenteket. Kifejtette, hogy az Isten megtartó kegyelmének lábnyomait meg kell őriznünk: „Az épített örökség ezt a lábnyomot jeleníti meg. A bibliai üzenet, mely szerint tanítjuk meg a gyermekeinket, utódainkat ennek megőrzésére, szintén azt mutatja, hogy fontos számunkra a múlt.” Hangsúlyozta, ettől még nem a múltban élünk, hanem a jövő reménységével. Kiemelte, Gömörben is nagyon sok, csodálatos műemléktempom van, s mi az őseink alkotta értékek megőrzésében és étellel való megtöltésében vagyunk érdekeltek. „A felvidéki magyarok nagyon is látják és érzékelik, hogy az anyaország abban is segít bennünket, hogy ezeket a lábnyomokat, csodálatos értékeket megőrizzük, továbbvigyük, átadjuk az igei üzenet mellett” – nyilatkozta Géresi Róbert.

A kiállítást dr. Földváry Gábor, a Miniszterelnökség örökségvédelmi ügyekkel kapcsolatos feladatok koordinálásáért felelős miniszteri biztosa nyitotta meg.

A tablók a határon túli magyar vonatkozású történelmi épületek megóvásának előmozdítására a magyar kormány által 2015-ben indított Rómer Flóris Terv keretében nyújtott támogatások eredményeit mutatják be. E terv keretében 2018-ig mintegy 127 objektumon kezdődtek kutatási, dokumentálási, helyreállítási és restaurátori munkálatok.

A Kárpát-medence épített örökségének egy részletébe tekinthetünk bele. A Felvidéken ebben az időszakban a Teleki László Alapítvány közreműködésével a következő településeken folytak felújítási munkálatok: Bodrogszentes, Csécs, Felsővály, Hontvarsány, Iske, Lakszakállas, Péder, Tornalja, Zsíp.

Rimaszombatban a kiállítás 2020. augusztus 31-ig tekinthető meg.

PHE

Egyházunk vezetésének részvétele rendezvényeken

- Március 25-én a Zsinati Tanács rendkívüli, elektronikus ülésén felhatalmazást adott a Zsinati Elnökségnek arra, hogy operatív kérdések kezelése érdekében azonnali döntést hozhat, melyről összefoglaló beszámoló kötelezettséggel tartozik a Zsinati Tanácsnak a járványügyi helyzet okozta fenyegetettség megszűnése után. A Zsinati Elnökségnek e rendkívüli felhatalmazása 2020. május 31-ig tartott.
- A Zsinati Elnökség az április 1-jén megtartott videokonferenciáján a halaszthatatlan ügyekben hozott határozatokat.
- A Generális Konvent Elnökségei április 15-én videokonferenciát tartottak, amelyen kijelölték a koronavírus-járvány miatt elmaradó programokat, elhalasztották a Generális Konvent plenáris ülését és a Magyar Református Egység Napját. Beszámolók hangzottak el a részegyházak részéről az aktuális kérdésekről és az egyházi élet, a lelkipozítás gyakorlásáról a járvány idején.
- A Zsinati Elnökség április 21-én videotanácskozást tartott az ondavahernádi és a nagymihályi egyházmegyei espereseivel, amelyen a szolgálatok biztosításának körülményeit, az adakozás elmaradásának kérdését, az egyházlátogatások lefolytatásának alternatíváit és a választásokra való felkészülést beszélték meg.
- A Zsinati Elnökség április 22-én videotanácskozást tartott a magyar ajkú egyházmegyei espereseivel, amelyen a szolgálatok biztosításának körülményeit, az adakozás elmaradásának kérdését, az egyházlátogatások lefolytatásának alternatíváit, a választásokra való felkészülést, valamint a gyülekezeteinkben a magyar kormány által támogatott építkezések folyamatosságának kérdéseit tárgyalták meg.
- A Generális Konvent Elnökségeinek május 27-ei videokonferenciáján szó volt a megtervezhető, betervezett programokról, a Nemzeti Összetartozás Napjának és a trianoni békediktátum 100. évfordulójáról való megemlékezésről, az új énekeskönyv készítéséről és a Magyar Református Egyház költségvetéséről.
- A Magyar Közösség Pártjának meghívására Fazekas László püspök és Palcsó Attila külügyi tanácsos május 29-én részt vett a 2021. évi népszámlálásra való felkészülés végett összehívott egyeztető tárgyaláson.
- Igor Matovič miniszterelnök meghívására, június 2-án több magyar szervezet képviselőivel együtt Fazekas László püspök és Fekete Vince főgondnok is részt vett a trianoni békediktátum aláírásának 100. évfordulója és a magyar Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából a pozsonyi várban rendezett fogadáson. A miniszterelnök beszédében elmondta, hogy a múltat nem mi formáltuk, de a jövőt mi építhetjük. Erre kérte a jelenlévőket, és segítő szándékának adott hangot.
- A Zsinati Tanács június 6-án tartotta ülését a rimaszombati Csillagházban.
- Fazekas László püspök és Molnár Sándor főtanácsos június 9-én felkereste a Szlovák Köztársaság Oktatási, Tudományos, Kutatási és Sportminisztériumának államtitkárát, Filip Mónikát. Az államtitkárszónya a minisztérium nemzetiségi osztályának új munkatársával, Gajdác Mónikával együtt fogadta egyházunk képviselőit. Az érintettek a református oktatási hálózat megerősítéséről és az óvodahálózat kiépítéséről tárgyaltak.
- Fazekas László püspök és Molnár Sándor főtanácsos június 9-én felkereste a Szlovák Rádió magyar adásának igazgatóját, Lovász Attilát, akivel a református is-

tentiszteletek sugárzásának lehetőségeiről tárgyaltak.

- A komáromi püspöki hivatalban június 12-én Fazekas László püspök és Molnár Sándor főtanácsos fogadta Martin Girtlt, a Szlovák Köztársaság Belügyminisztériumának a polgári társadalom fejlesztéséért felelős kormány megbízottját. A kormány megbízott feladata egy felmérés és tanulmány készítése az ún. harmadik szektorba tartozó szervezetek munkájáról. Ennek kapcsán kereste meg egyházunkat, hogy információt szerezzen az egyházunkban folyó ilyen irányú tevékenységről.
- Fazekas László püspök június 12-én részt vett dr. Erdélyi Géza nyugalmazott püspök díszpolgári címének átadásán a komáromi Klapka vígadóban.
- Június 19-én a Zsinati Elnökség magyar tagjai részt vettek Léván a református magyar oktatásügy fellendítését és megerősítését célzó fórumon.
- Rimaszombatban, a Csillagházban július 6-án a református közoktatási műhely első továbbképzését szervezték meg, melyen a már meglévő és az alakuló oktatási intézményeink igazgatói, igazgatóhelyettesei és fenntartói számára Tamás Karácsony Katalin szakelőadó az oktatási intézmények törvényi kereteiről és a törvények adta lehetőségekről adott elő.

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén

Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe:

Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

Cégbejegyzési szám: 00179191

Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: Fritz Beke Éva

Nyelvi lektor: Édes Enikő

Előfizethető a református lelkészi

hivatalokban és a szerkesztőség címén.

Előfizetési díj: egy (kalendáriumi) évre

6 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:

Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

E-mail: ksz90kh@gmail.com

Telefon: 035/3212 106

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem

küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük

jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: Szarvas László

Nyomja: Valeur spol. s.r.o.

ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09

A Pátria rádió református műsorai

- Július 26-án, a Világosság 7.05-kor kezdődő adásában Szuhay György nagymegyeri lelképásztor az Éli háza népe elleni jóvendőléről szól.
- Augusztus 9-én, 7.05-kor a Világosság egyházi műsorban Hozák Viktor szőlőskei lelképásztor Sámuel elhívását hozza közelebb a hallgatók számára.
- Augusztus 23-án, a Világosság 7.05-kor kezdődő adásában Egri Gergő iskei lelképásztor a filiszteusok Izrael feletti győzelmét ismerteti.
- Szeptember 6-án, 7.05-kor kezdődő Világosságban Blanár Erik kisgèresi lelképásztor arról szól, hogyan került a filiszteusokhoz a szövetség ládája.

A műsor szerkesztője Iski Ibolya.